

V I E N Y B Ė

Paveiksluotas Amerikos lietuvių savaitraštis

73 M. 47 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 4 D.

Tel. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

DABAR

JUOZAS TYSLIAVA

Prelatas M. Krupavičius vėl čaižo saviškius.

Neseniai Chicagoje jis, vienoje savo kalboje, pasakė, kad "DP kurie stovyklose laikėsi drausmingai, čia elgiasi kaip nuo virvių paleisti drigantai..."

Negailma sakyti, kad šiam M. Krupavičiaus skundai nebūtų pagrindo. Naujieji ateiviai amerikoniška, kuria mišrias šeimas, dažnai išsižada pareigų tautai ir neretai savo sąžinę skandina degtinėje.

Bet ar, prelato akyse, senieji ateiviai šiuo atveju yra geresni? Ar Krupavičius, pirmą kartą atvykęs į Ameriką, nesiskundė jų nutautėjimu? Ar tada, kai čia dar nebuvo DP, jis nesijautė stovįs "ant lietuviybės kapinyno"?

Atvirai kalbant, nulietuvėjimo atžvilgiu tarp senųjų ir naujųjų ateivių beveik nėra skirtumo. Gal tik toks skirtumas, kad nepriklausomos Lietuvos mokyklose kaustytiems "drigantams" greičiau tinka amerikoniškos kultūros apinasris.

Bet tai nieko naujo. Ir bajorai, būdami kultūringesni už savo liaudį, greičiau nuėjo lenkams šeko pjauti.

*

Amerikos konstitucija, tas garsusis "We the people" dokumentas, iškilmingai, su visais orumo ženklais, tvirtina, kad visi žmonės yra lygūs...

Bet kai antroje dvidešimtojo amžiaus pusėje pamatai laikraštėje žinią, kad, pavyzdžiui, Floridos paplūdimyje, ties Miami, "first time Negroes had rented lockers or had gone swimming", tai, atleiskite, žmogus imi ir suabejoti šio kilnaus dokumento dvasia.

Kai to paties "We the people" skelbiamo principo dvasioje, viena po kitos, kuriasi naujos juodųjų žmonių respublikos Afrikoje, tai Amerikos spaudos puslapiai tebėra pilni polemikos dėl segregacijos įstatymo.

Primityvaus, atsilikusio ir tamsaus galvojimo pilietis pietinėse Amerikos valstybėse tebėra išitikinęs, kad jis yra pranašesnis už juodąjį pilietį. Ir tik todėl, kad jo kūno odos spalva yra balta, o juodojo - juoda...

Bet tu pamėgink jam įrodyti, kad mes, Dievo sukurti žmonės, po savo kūno oda esame visi tokie...

Jis, kaip ta baltoji meška, pamatėsi rudąją, riaušis iš visos napykantos savo ir, dar kad kokios, suplos tavo nosį į blyną.

*

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos kongresas New York'e turėjo prasidėti katalikiškosios akcijos ženkle, bet jo šūkis, kurį prelatas J. Balkūnas savo atidarymo kalboje priminė, buvo gana kuklus:

- Už tylinčią Bažnyčią ir kenčiančią lietuvių tautą...

Šia proga vertėtų prisiminti anuos rusų okupacijos laikus ir ryšium su tuo vyskupo A. Baranausko žodžius: "Kad tu, gude, nesulauktum, nebus kaip tu nori!" Arba: "Mes eldijoj Kristaus plaukiam - ne grekonų geldoj..."

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

KORP. NEO-LITHUANIA centro valdybos pirmininkas Povilas Ališauskas (de inėje) sveikina pakeltus į senjorus neolitanus: iš kairės į dešinę - Milda Sperauskienė, Irena Vakselytė, Agis Šalpuskas, Algis Storolis, Danguolė Bartkuvienė ir Jaunutis Gilvydis.

TARPTAUTINIAI UŽKULISIAI

DERYBOS AR KAPITULIACIJA

"1944 m. gegužis. Nuvykau stačiai į St. Paulio mokyklą, kad išklausi galutinio Eisenhowerio Normandijos invazijos plano... Negalėjau nusikratyti išpūdžio, kad Eisenhoweris neturi jokio vado ypatybių... Jis nėra geras koordinatorius... žavi asmenybė, bet jokiū būdu ne vadas. Ike man atrodė, kaip vaidinimo ruošėjas, kuris pakviečia atskirus artistas atlikti tam tikras roles, bet jis atsisako pats valdyti sceną ir dirguoti vaidintojams. Visa laimė, kad Ike turėjo gabų štabo viršininką Bedell Smith. Ko trūko pačiam Ike, turėjo Bedell Smith. Ir Ike buvo pakankamai protingas savo štabo viršininką visuomet turėti po ranka."

Toki išpūdį invazijos išvakarėse apie Eisenhowerį susidarė britų imperijos gen. štabo viršininkas dabartinis lordas Alanbrooke, kurio užrašų antrasis tomas lapkričio viduryje buvo išleistas Londone.

Šia proga taip pat vertėtų pastebėti, kad šis 35 iš eilės katalikų federacijos kongresas, savo veidais, vardais ir asmenybėmis, skyrėsi nuo buvusiųjų kaip žemė nuo mėnulio. Nenuostabu, kad ir į naujosios, į New Yorką atkeltos, centro valdybos viršūnė iškilo visai nauji žmonės.

Nesunku įsivaizduoti, kaip šis kongresas savo dalyviais būtų atrodęs, jeigu prieš dešimtmetį Amerikos žemyno krantus nebūtų pasiekusi naujųjų ateivių banga.

Derybų su sovietais akyvaizdoje vakarai stovi be jokio plano ir vado. Eisenhoweris žavi asmenybė, bet nutesė karo laimėjimą. Chruščiovas sutinka perpiauti tik pusę gerklės. Tvirtu nusistatymo neturi ir popiežius.

Dėl tų Eisenhowerio ypatybių karas užsitęsė bent šešis mėnesius ilgiau negu iš tikro reikėjo.

Šiandien Eisenhoweris turi žymiai sunkesnę misiją, negu galutinio smūgio suteikimas nusilpnėjusiai Hitlerio armijai. Jis rengiasi Vakarams vadovauti derybose su ypatingai saktu priešu - Nikita Chruščiovu. Ir svarbiausia: nei jis pats, nei jo artimieji ir sąjungininkai neturi jokios idėjos ir jokio noro ko nors pareikalauti iš sovietų. Jie visi tik tyliai meldžiasi, kad sovietai būtų sukalbami ir patys per daug nepareikalautų. Jei į derybas einamą su tokiu nusistatymu, ko gali iš jų tikėtis?

Sunku nesutikti su buvusių valstybės sekretorium Dean Achesonu, kuris neseniai kalbėdamas NATO juristams pareiškė, kad žodžiu "derybos" bandoma užmaskuoti kapituliaciją, nusileidimą. Esą Chruščiovas siūlas derėtis dėl Vakarų egzistencijos galimybių. "Jis maloniais žodžiais siūlo baigti mūsų nepriklausomą gyvenimą. Ir jis sako: žinoma mes galime dėl to derėtis. Tai dalykas, dėl kurio galimas kompromisas. Man nereikia visai perpiauti jūsų gerklės. Man užtenka, jei aš ją įpiausiu pusiau."

Taip atrodo derybų perspektyvos Dean Achesonui. Ir net republikonų Chicago Tribune, kuri paprastai Achesono geru žodžiu nemini. Šį kartą nerado reikalo jam prietarauti. Girdi, liūdni amerikiečių derybų su sovietais rezultatai neleidžia nieko gero tikėtis. Esą, kartais iš tokių derybų amerikiečiai namo grįždavo ir be marskinų.

Tačiau ne tik Eisenhoweris ir jo aplinka neturi jokio aiškiausio plano, ką reikia daryti su sovietais. Nežinomas ką daryti, yra visuotinas reiškinys visuose Vakaruose. Tokią nežinią gali išskaityti net Vatikano oficioze Osservatore Romano. Kartais ten pasirodo pareiškimų, kad derybos komunistams tėra priemonė komunizmo pergalei siekti. Kartais kaip pvz. Chruščiovo viešnagės Amerikoje proga, ten rašoma, kad pasaulyje viešpatuoja jei ne taika, tai bent tikrai taikinga atmosfera. Koegzistencijos ryškiausias šalininkas Vatikane yra laikomas to laikraščio redaktorius grafas Giuseppe Dalla Torre. Dėl to grafas kuriam laikui buvo užsitraukęs net mirusio popiežiaus Pijaus XII nemalonę, kuris atsisakė jį priimti privačioje audijencijoje, nors iš vietos ir nepavarė. Dalla Torre atstovauja pažiūrą, kad bažnyčia turi išmokti gyventi su komunizmu taip, kaip ji išmoko gyventi su Romos imperatoriais, karaliais ir demokratija...

Naujas popiežius Jonas XXIII tai pažiūrai yra žymiai artimesnis negu Pijus XII. Jo žygiai dėl Lietuvos ir Lenkijos pasiuntinybių panaikinimo tai puikiai parodo.

Poetė Danutė Mickutė - Mitkienė

Kai alsavome...

(Atkelta iš 2 psl.)

KAI IR VĖL
 Kai kelintą jau kartą
 Kraštan priešai vėl brovės,
 Nesulaukė prie vartų
 Ju karjai, Nesikovė,
 Nepakėlė nūn kardo
 Nei aukšti paraigūnai,
 Tokie garsūs iš vardo
 Ir parady tribūnų,
 Tik taurus invalidas,
 Gniaužė kumštį nevienas,
 Bet... nei ginklo, nei skydo...
 Žengė liūdnas per sieną
 Spalio vakarą vėly,
 Kanonadai palydint...
 O krūtinėje šėlo
 Kovos geismas toks didis,
 Rodos jėgos išseko —
 Lyg per ūkanas brenda.
 O atgal — nėra tako,
 Nėra žygin komandos,
 Ir patekus į kraštą,
 Kur tiek laisvės auksinės,
 Jo troškimas nemažta
 Grižt vaduoti tėvynės.
 Po šaknim seno uosio
 Kovų kardas ten rūdi...
 Griž — ir vėl sušvytuos juo
 Savanoris. Jis būdi.

Turėkime viltį. Tikėkime mūsų tautos
 išverme ir greitū jos prisikėlimu. Nebe-
 pirmą kartą primetama mums vergija.
 Daug priešų žuvo, daug jų praėjo, o lietu-
 vis gyvas tebera. Ir kol jis bus gyvas, tol
 viltis ir prisikėlimas bus gyva. Tikėkime,
 kad naujoji karta, užgrūdinta okupantų
 priespaudos, laikui atėjus, numes ir tą
 okupaciją, lygiai tokiu pat ryžtu, kaip ją
 numetė 1918 — 21 metais mūsų jaunoji
 kariuomenė. Ir vėl grįž mūsų Tėvynei
 laisvė. Tikėkime ir tai tvirtai, taip kaip
 anais laikais tikėjo ir tai didysis mūsų dai-
 nius poetas Maironis, šaukęs:

Atsibus tėvynės sūnis,
 Didžią praciūtį atminę,
 Pagimdys vargai galiūnus,
 Ugnimi uždegs krūtinę.

AR NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?
 Virš 21,000 automobilių savininkų
 moka daugiau, negu reikalinga.
 Jei tik jūs vairavimo rekordas
 yra geras, jūs esate kvalifikuotas:
 dideliu apdraudos sutaupymui,
 geresnei savo apsaugai ir greites-
 niam patarnavimui reikalaujant
 nuostolių atlyginimo. Kreipkitės:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Boulevard

Forest Hills 75, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-1477

Namų adresas:

106-53 95th St., Ozone Park 17, N. Y.

Lietuviškoje Chicagoje

DP - paleisti drigantai...

...pareiškė Mykolas Krupavičius

PAMININT ŽUVUSIUS UŽ LIETUVOS LAISVĘ, PRALOTAS LABAI SIELOJOSI DĖL AMERIKOS
 LIETUVIŲ IŠTAUTĖJIMO. SANTYKIUOSE SU KITATAUČIAIS NORIMA IŠMĖGINTI NAUJĄ
 RŪKSTĮ. NAUJOS DAINŲ ŠVENTĖS KOMITĖTAS PERIMTA PEREITOS ŠVENTĖS PELNĄ.

Lapkričio 22 d. — Lietuvos kariuome-
 nės šventės išvakarėse — Chicagoje lietuvių
 jėzuitų sklype buvo pašventinta žemė paminklui
 žuvusiems už Lietuvos laisvę. Iš-
 kilmingame posėdyje pagrindinę kalbą
 pasakė prel. M. Krupavičius, kuris labai
 sielojosi dėl Amerikos lietuvių ištautėjimo.
 Pralotas nesigailėjo tų, kurie kuria
 mišrias šeimas. DP, kurie stovyklose lai-
 kėse drausmingai, čia elgiasi kaip nuo
 virvių paleisti drigantai. Girdi, jie nori
 pamėginti naujos rūkštės — žinovo tonu
 paaiškino pralotas, — kaip iš aukšto pa-
 leisti akmenys tokie visu smarkumu teškia
 ir amerikonišką balą! Jausminga, vietomis
 su cinizmu besiribojanti kalba, truko apie
 45 minutes. Buvo katučių ir ašarų.

Posėdyje Lietuvos kariuomenės pirmū-
 nus reprezentavo buvęs Sibiro batalijono
 vadas P. Linkus, (buv. Margučio red.),
 partizanų — 1918 metų kovotojas Duda-
 nas ir savanorius Rėkus, Amerikoje gimęs
 Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas,
 jų vardu P. Linkus padėkojo minėjimą
 pravedusiam Chicagoje ramovėnų pirmi-
 ninkui P. Dirkiui už progą, kaip jis pa-
 pareiškė, pabūti "eksponatais."

Žemę paminklui pašventino vysk. V.
 Brizgys, atitinkamas kalbas pasakė konsu-
 las dr. P. Daužvardis ir gen. prof. S. Dir-
 mantas.

PAVOJINGI PINIGAI

Gruodžio 13 d. įvyks 11 dainų šventės
 komiteto posėdis, kurio metu jam bus
 perduotas perėtos dainų šventės pelnas,
 iki šiol globotas J. Daužvardienės, A.
 Stephens ir A. Dzirvono. Naujo komiteto
 išdininku vieton pasitraukusio J. Švedo
 (Kult. Fondo pirm.) pakviestas vice-pirm.
 T. Blinstrubas. Chicagoje juokiamasi, kad
 gavęs pinigų komitetas greičiausiai ilge-
 sniam laikui užmigsias. Mat, kai keli
 šimtai dolerių iš pelno buvo duoti Muzikos
 Žinioms, jos tuoj sustojo ejušios. Nesu-
 laukiama ir dainorėlio jaunimui, kuriam
 iš perėtos šventės pelno buvo paskirta
 tūkstantis dolerių.

KAIRĖJE: Lietuvos Konsu-
 lo Chicagoje žmona Juzė
 Daužvardienė, Museum
 of Science & Industry
 rengiamos lietuviškos eg-
 laitės įsteigėja ir globėja
 su Verna Oliene, velionio
 Antano Olio našle. Olie-
 nė neseniai globojo "Ru-
 dens lapų balių", įvykusį
 puosniame South Shore
 Country Club, Chicagoje.

APAČIOJE: Sokėjos ir vaidintojos dalyva-
 vusios "Lietuviškose Kalėdose" Museum of
 Science & Industry Chicagoje, gruodžio 2.
 B kairės: C. Matulytė, K. Shotaitė, G.
 Giedraitytė, V. Šimkutė, Z. Baltramonytė
 ir Rita Gorbaitė.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Su bolševikų palaiminimu kitais me-
 tais iš Amerikos ruošiamos bent 6 ekskur-
 sijos į Lietuvą (po 20 asmenų). Kaina —
 750 dol. Kalbama, kad bolševikai būtinai
 nori į ekskursantų tarpą įtraukti bent vieną
 kuniga — dypuką. Jau buvę keli kalbina-
 mi.

DVASINĖ CENZŪRA

Didelė dalis čekagiečių, gausiai susi-
 rinkusių užpereitą sekmadienį Maria High
 salėje pasiklausyti čurlioniečių, buvo jų
 pasirodymu kiek nusivylę. Tai švelniai
 konstatavo ir V. Butėnas (V. Ramojus)
 savo raportaže DRAUGUI, tačiau dvasi-
 sioji cenzūrą tų vietų nepraleido, nors
 autorius parašą paliko.

LENKAI GAŠDINASI NACIZMU

Chicagoje lenkų radijo pranešėjai ragi-
 na savo tautiečius, rašant į Lenkiją, ant
 vokų lipdyti specialius ženklukus, pasisa-
 kančius už naujų Lenkijos Vokietijos sienų
 (Oderio linijos) neliečiamumą. Girdi,
 reikią kovoti su atgimstančiu nacizmu.
 Mūsų politinėse sferose toks lenkų aktin-
 gumas sukėlė nemažą susidomėjimą.

SPARNUOTI ŽODŽIAI

Pereitą savaitgalį įvykusiam studentų
 sąjungos suvažiavime Chicagoje K. Hilton
 viešbutyje mūsų politinės partijos gavo
 progos pasivaržyti dėl jaunimo simpatijų.
 Krikščionių demokratų, liaudininkų ir tau-
 tininkų atstovai buvo pakviesti kalbėti te-
 ma: "Lietuviai išeivijoje ir politikoje šian-
 dien". Patyrę apie tai frontininkai parei-
 kalavo išklausti ir jų atstovo.

Tenka pastebėti, kad politinės partijos
 atsiuntė ne kokius aktyvius Lietuvos Nepri-
 klausomo laikotarpio partinius politikus,
 bet tokius, kurie dar nebuvo pajėgę nepri-
 klausomybės metu pilnai išsiskleisti: krik.
 dem. dr. K. Sidlauską, liaudininkai Meči
 Mackevičių, tautininkai J. Pablėną, o

frontininkai inž. Narutį, Krik. dem.
 atstovas pasisakė už plačią paramą Vlikui
 ir Altui išvadindamas Lozoraitį didžiausiu
 vienybės priešu. Gero žodžio neturėjo ir
 tautininkams su frontininkais. Padejavo
 dėl tautininkų diktatūros Lietuvoje, kam
 pritarė ir M. Mackevičius. Girdi, totalinis
 režimas tęsiasi ir dabar. (Vėliau jis pasi-
 taisė, kad tarp Smetonos ir bolševikų režimo
 vis dėlto yra didokas skirtumas). M.
 Mackevičius tarp kitko iškelė didelius
 Amerikoje subrendusio ir išsimokslusio
 jaunimo nuopelnus kovoje už Lietuvos nepri-
 klausomybę. Jaunimui patarė nenusi-
 minti dėl "senių" viešpatavimo mūsų vie-
 šajame gyvenime, bet patiems dirbti. J.
 Pablėnas, anksčiau kalbėjusių lyg ir pri-
 statytas kaip diktatūros atstovas, kritikavo
 Vliką. Altą ir net rastieningą Nepriklausomą
 Tolką, siūlydamas vietoje jų sudaryti
 naują politinį centrą demokratiškesnių rinkimų
 būdu! Bet didžiausią sensaciją sukėlė fron-
 tininkų atstovas inž. Narutis, girdamas
 1941 m. sukilimą. Girdi, lietuviams pasisekė
 tai, kas lenkams nepavykė Poznaneje ir
 vengrams 1956 m. Mūsų sukilimas buvęs
 laimėjimas. Chicagoje juokiamasi, kad
 sekanti kartą frontininkai paskelbs, jog
 Hitleris tik po to puolė Sovietų Sąjungą,
 kai sukilimas Lietuvoje bolševikams
 buvo davęs kone mirtingą smūgį! Jei gir-
 tis, tai iki galo.

Beje, J. Pablėnas, paliesdamas seni-
 mo ir jaunimo santykius tarp kitko paleido
 tokius spamuotus žodžius. Girdi, reikėjo
 laukti Olio mirties, kad ir jo vietą išodinus
 jaunesni žmogų.

TRUMPAI

Pianisto Antano Smetonos koncertas
 Chicagoje lapkričio 29 d. sutraukė į jė-
 zuitų salę apie 500 klausytojų.

Šių metų Chicagoje ALTO pirmininkui
 teisėjui Alfonso F. Wells pavesta per-
 tvarkyti Chicagoje (trafiko) teisimą.

PRAEITIS IR DABARTIS

Ir tarp dvylikos apaštaly atsiradęs Judas...

Lietuvių tauta tikrai gali didžiūti savo didinga praeitimi ir galinga istorine Lietuva, nuo jūrų iki jūrų. Iš praeities sunkiais momentais galime pasisemti stiprybės ir daug ko pasimokyti šiai dienai.

Bet praeitis tik tuomet teiks mums stiprybę, kai ją tinkamai sugebėsime suprasti, įvertinti ir mokėsime jos paliktą patyrimą perkelti į dabarties gyvenimą. O kas bando operuoti vien tik praeities sąvokomis, tas paprastai atsilieka nuo šių dienų gyvenimo. Nes kaip bebūtų, o gyvenimo rato vis dėlto niekam nepavyksta atsukti atgal.

Taiigi, kalbant apie praeitį, kai kas primeta naujesiems ateiviams, kad jie, bent dalis jų, nori gyventi tik praeitimi, užuot labiau prisitaikę šių dienų sąlygoms. Esą, ir lietuviybės išlaikyme daugelis nori gyventi senomis sąvokomis, kai priaugantis jaunimas jų nesupranta ir nuo jų atsigrežia. Būtų naudingiau, jei priaugantis mūsų jaunimas kuopščiai pastudijuotų Lietuvos praeitį, jos žlugimą, nepriklausomybės atgavimą ir vėl žlugimą, pastudijuotų mūsų politinių partijų programas ir jų kovų kelius. Bet kaip jį, tą lietuvišką atžalynę, prie šito užsimojimo paskatinti, jei jis čia yra ištikinęs, jog keturiolika politinių partijų lietuviškai išeivijai tikrai nereikalinga?!

Iš dalies mes patys esame kalti, jeigu jaunimas per mažai domisi mūsų tautos praeitimi. Mes patys — praeities žmonės — tokiais faktais nuvertiname su vargu kuriamas ir išlaikomas liuanistines mokyklas, kai, pavyzdžiui, buvęs Lietuvos švietimo ministerijos referantas neleidžia savo vaikų į liuanistinę mokyklą ir nesirūpiną juos gerai pamokyti gimtosios kalbos. Gražūs žodžiai apie lietuviybės išlaikymą ir tautiškumą lieka tik žirniais, pabertais į sieną, kai kolonijoj byloja tokie pavyzdžiai.

Užpraeitą savaitgalį Clevelando lietuviai turėjo progos kiek pagyventi Lietuvos praeitimi, bet ir pažvelgti į šią dieną ir pasvarstyti apie rytojū, kokia Amerikos Lietuva gali dar išlikti.

Kariuomenės atkūrimo šventės minėjimas, surengtas lapkričio 21 d. ramovėnų skyriaus, dalyvius nukėlė į praeitį, ją pasidžiaugti, pasigerėti, pasiguosti. Nors vienas iš kalbėtojų bandė ano meto įvykius vertinti šių dienų samprotavimais, žinoma, kiek tai jam pavyko. Girdi, kad kariams laikas anuomet trukdė kovoti su bolševikais, kad čia mūsų karius tinkamai neįvertina. Bet tos mintys minėjime nuskambėjo tik kaip pavienės, be atgarsio.

Kitą dieną, lapkričio 22, LB pirmosios apylinkės suurostoje diskutinėje Aldonos Augustinavičienės paskaitoje "Mūsų lietu-

viškumas ir svetima aplinkuma," buvo plačiau pasvarstyta, kiek mes sugebam ir pajėgiam prisitaikinti išeivijos sąlygoms; be to, kokia kryptimi varomas lietuviybės išlaikymo darbas išeivijoj būtų našenis.

Visų pirma čia prelegentė iškelė faktą, kad norim ar nenorim, išeivijos sąlygose mes keičiamės. Tas procesas vyksta gal nežymiai, bet pastoviai. Pamažu mes prisitaikome prie gyvenamojo krašto, jo papročių, būdo ir t. t. Esą būtų ir nenaudinga ne tik to krašto atžvilgiu, bet ir pačiams sau likti priešiskam naujajai tėvynei, gyventi nepasitenkinimo jausme. Čia laikas atlieka savo. Tik prisiminkime legendas apie tėvynės ilgėsį, apie ilgėsio mirtį... Šiandien jau tokios legendos mus taip neimponuoja kaip anuomet, ilgėsio mirtis jau nebe taip suprantama...

Išeivijos žmogus esąs nebe tas, koks buvo tėvyneje. Jo ateities idealas ten ir čia pilnai nebesutampa. Iš viso žmogus tėvyneje gyvena labiau ateities idealu, o išeivijoj — ta diena. Tėvynės žmogus gyvena labiau realybe, o išeivijos žmogus, ypač lietuviybės atžvilgiu gyvena daugiau legendarinėm sąvokom. Tas mūsų sąvokas tėvynės žmogus gal pavadintų žaidimu. Užtat mes turime pasirūpinti, kad tas mūsų žaidimas būtų prasmingesnis ir lietuviybei naudingesnis.

Konkrečiai perėidama prie dalykų vertinimo, prelegentė kėlė mintį, jog nesąs jau toks didelis lietuviybei nusikaltimas, jei tautietis neaplanco visų kolonijos visų kolonijos lietuviškų parengimų, neišsirašo į visas lietuviškas draugijas ir neužsisako visų lietuviškų laikraščių. Jau kurkas didesnis esąs lietuviybei nusikaltimas, jei vadovaujantieji nesirūpina parengimų kokybe ir tuo atbaido lankytojus; jei vadovai pasitiki tik savo pajėgom, kurios ir pavargsta ir kartojasi, o neištraukia naujų. Čia pat kolonijoj esančių pajėgų. Juk, esą, savaime pabosta tie žmonės, kurie ir čia nori taip veikti, kaip darė Ukmergėje ar Kaune. Arba, ir liuanistinę mokyklą nesusilaukia pasisekimo, jei jos mokytojai dėsto tais pačiais metodais, kaip buvo dėstoma, pav. prieš keičiolika metų Pilviškiuose.

Pasisakydamas dėl šioj paskaitoj A. Augustinavičienės iškeltų radikalų, bet gyvenimiškų minčių, LB Centro pirmininkas St. Barzdukas dėstė, kad šis jos filosofija vestų į lietuvišką veiklą, paremtą šventėmis ir minėjimais. Tuo tarpu jis noris vesti Lietuvį Bendruomenę į plačiasias mareas, į liaudį. Ir tai jis daras, nežūrint kairiųjų užmetimų bei priekaištų. Net laiškiuose jam primetama, esą, tuo būdu jis žlugdas Lietuvį Bendruomenę. Be to, jis nusiskundė inteligentais, esą, daugelis jų neatlieka lietuviybei pareigų.

SIR WINSTON CHURCHILL su žmona savo 85 gimtadienį (lapkričio 30) Londone, pakeliui į parlamento rūmus, kur Darbo partijos lyderio Hugh Gaitskell pasiūlymu, visi parlamento nariai džiaugsmingai ir nuoširdžiai jį pasveikino.

Bet šia proga kitas priminė žinomą pasaką apie vadus be armijos. Esą, kalbama masių, liaudies vardu, o kur ta liaudis, jei ir siame susirinkime besą beveik išimtinai tie patys, save mažiau ar daugiau skaitą intelektualais...

Kitas vėl paklausėjas norėjo iš prelegentės gauti praktišką patarimą, ką daryti su tokiu tautiečiu, jei per 14 metų jis nedalyvavo nei viename parengime ir neaukojo nei vieno dolerio lietuviškam reikalui. Patarė dar kartą. 15-tąjį pakviesti jį lietuvišką parengimą. Jei jis ir tada nepaklausys, esą, kagi darysi, nes ir tarp 12-kos apaštaly atsiradęs Judas...

W. F. LAUKAITIS (dešinėje), Baltimorės pašto viršininkas, WMAR televizijos studijoje, vadinamoje "Comeback" programoje, kur jis neseniai kalbėjo. Greta: (sėdi) R. C. Thompson, programos moderatorius, ir Carrier Dorer, vienas iš Laukaitio vadovaujamo Baltimorės pašto pareigūnų.

ROMUI VIESULUI, šiomis dienomis grįžusiam iš Europos dalininkui, šeštadienį, gruodžio 5, 4 v. p. p. dail. Jonyno studijoje, 182-39 Jamaica Ave., Jamaica, N. Y., ruošiamas sutikimas.

Lietuvos laisvės byla - Europos saugumo reikalas

Ryšium su Vakarų didžiųjų valstybių viršūnių konferencija, kuri įvyksta š. m. gruodžio 19 d. Paryžiuje, o taip pat JAV Prezidento kelionės į įvairius kraštus proga, Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas iškėlė Prezidentui Eisenhoweriui memorandumą Lietuvos bylos reikalu.

Savo memorandumu VLIK pabrėžia, kad Lietuva yra užinteresuota tarptautinės įtampos atlydžiu ir kad lietuvių tauta vertina Amerikos pastangas siekti teisingos taikos. Sovietai tačiau, laikydami Lietuvą ir kitas Rytų Europos tautas pavergtas, tuomet pat kelia ir didinę tarptautinės padėties netikrumą. Vakarų valstybės, kurios bandė keliais atvejais Teherane, Jaltaje, Maskvoje, Potsdame ir Genevoje tvarkyti Europos reikalus, turėtų dabar baigti tą uždavinį ir pasiūlyti Sovietams konstruktyvią taikos programą, kuri laiduotų Lietuvai ir visoms Europos tautom laisvę ir nepriklausomybę. Pusiaur priemonės gali tiems reikalams tik pakenkti ir sustiprinti Maskvos pozicijas, kas vėliau atsigrežtų prieš pačius Vakarus.

VLIK pripažįsta, kad dabartinioji tarptautinė padėtis reikalauja tam tikro lankstumo diplomatinuose žygiuose, tačiau kartu pabrėžia, kad būtų tragiška, jei tas lankstumas sutiktų su Sovietų reikalavimais naujų koncesijų Lietuvos ir kitų pavergtųjų tautų teisės sąskaita gyventi laisvai savo laisvų rinkimų keliu pasirinktoje politinėje ir socialinėje ūkinėje santvarkoje. Tam sudaryti reikalingas sąlygas, Sovietai turi pirma iš tų kraštų pasitraukti.

Lietuvos laisvės byla yra visos Europos laisvės ir saugumo reikalas. Lietuvių tauta tikisi todėl, kad Vakarai pagelbės jai laisvės kovoje. Tos paramos ji yra pilnai nusipelnusi. Nuo 1940 m. Lietuva paaukoko per 30,000 gyvybių už laisvę. Per tą pat laiką 350,000 lietuvių buvo Sovietų ištremta į vergų stovyklas, iš kur tik mažai kam buvo leista grįžti. Ne pirmą kartą istorijoje lietuvių tauta yra sudėjusi tiek aukų už bendruosius savo ir visos Europos laisvės idealus ir tikslus.

Šiuo metu, kada Maskva spaudžia Ameriką panaikinti jos karines bazes užsieny, kaip nusiginklavimo pagrindi

sąlyga, JAV ir Vakarai turėtų išieiti su savo sąlyga ir pareikalauti laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai ir visoms kitoms pavergtosioms Europos tautoms. Šio reikalo nesutvarkius šia prasme, negalima tikėtis taikos, nei Europos saugumo.

Panašiai surašytą VLIK Vykd. Taryba kartu su Baltijos Taryba iškėlė Vakarų Vokietijos kancleriui dr. Adenaueriui, Lietuvos diplomatiniai atstovai Londone, Paryžiuje ir Washingtone yra savo ruožtu padarę atitinkamus žygius sostinėse, kur jie yra akredituoti.

NATO PARLAMENTAI NEPAMIRŠO PAVERGTŲJŲ

Washingtonė posėdžiavusi NATO narių (valstybių) konferencija, pirmininkaujama Prancūzijos generolo Bethouart, lapkričio 20 priėmė rezoliuciją sovietų pavergtųjų Centro ir Rytų Europos valstybių reikalui. NATO parlamentariai pripažįsta, kad "sovietų komunistinės ekspansijos tikslams aukojimas Rytų Europos tautų nepriklausomybės, žmogaus laisvės, gyvenimo standarto ir mokslo laimėjimų yra laisvojo pasaulio tragedija ir pavojus" ir kad laisvosios valstybės turi "atmesti kiekvieną kompromisą, daromą moralės principų sąskaita su bet kurios rūšies tironija." NATO parlamentariai pareiškė viltį, kad pažanga nusiginklavimo klausimu, Vokietijos problemos sprendimas, Rytų-Vakarų tarpusavinis pasitikėjimas galėtų ir Rytų Europos valstybių problemai rasti kelią, suderinamą su jų laisvo apsisprendimo teise ir asmens laisvėmis.

Lapkričio 21 New Yorke, University Club patalpose, Pavergtosios Europos Seimas surengė NATO parlamentarams priėmimą, kuriame dalyvavo beveik visų NATO valstybių delegatai, pavergtųjų seimo atstovai ir New York Times bei kitos amerikiečių spaudos atstovai. Seimo pirmininkas dr. P. Zenkl ir NATO parlamentarų konferencijos pirmininkas gen. Bethouart pasikeitė kalbomis.

"Tarybinis" dzūkas.

ŽMOGUS ERDVĖJE

Orą tarpplanetinė raketa turės vežtis su savimi. Atsižvelgiant į tai, kad lėktuvas skris beorėje erdvėje, žmonės turės gyventi hermetiškai uždarytoje kabinoje, kad iš jos negalėtų išsiveržti oras. Būti uždaroje kabinoje žmonės jau įpratę. Žmonės jau įpratę išbūti ilgesnį laiką uždaroje batisferoje, stratostato gondoloje, lėktuvuose, skraidančiuose viršutiniuose atmosferos sluoksniuose, povandeniniuose laivuose. Pakylant, taupumo sumetimais, keleiviams teks išbūti ankstoje patalpoje, bet tolimesnėje kelionėje gyvenamoms patalpoms galės panaudoti tuščius kuro bakus.

Šiuo metu plačiai svarstomas klausimas, kokiame slėgime žmogus gali gyventi. Tarpplanetiniame laive kaip ir dirbtiniame Žemės palydove, išlaikyti normalų slėgimą nėra sunku. Tačiau būtų patogiau, jei žmogus galėtų gyventi ir žymiai mažesniame slėgime. Šiuo atveju tekis su savimi vežtis mažesni oro kiekį, esant praleidimui, oras ne taip smarkiai veržtųsi iš raketos vidaus, skafandrų konstrukcija galėtų būti paprastesnė. Atlikti šioje srityje tyrimai parodė, kad žmogus gali gyventi ir žymiai mažesniame slėgime, bet šiuo atveju ore turi būti daugiau deguonies. Pavyzdžiui, jei oro slėgimas bus septynis kartus mažesnis už normalų, deguonies ore turi būti 75%, o ne 20%, kaip kad yra normaliam ore.

Žmogus iškvėpuoja anglies dvideginį, kuri yra jam kenksmingas. Smarkiai iškvėpuotoje patalpoje žmogus užtroksta. Iš patalpų anglies dvideginį pašaliname, išvedindami jas. Tarpplanetinės raketos taip neišvedinsime. Anglies dvideginį teks pašalinti cheminiais arba fizikiniais metodais. Pavyzdžiui, kabinos orą tam tikrose šaldytuvuose galima atšaldyti iki 78 C. Tuomet anglies dvideginis sukietės ir jį bus galima pašalinti, o likusį orą vėl pašildyti ir toliau naudoti kvėpavimui. Žinoma, taip valyti orą negerai dėl to, kad kartu su anglies dvideginiu pašalinamas ir deguonis, įeinąs į anglies dvideginio iš karto išskirtą deguonį. Yra žinoma, kad augalai sunaudoja anglies dvideginį ir iškvėpuoja deguonį, tuo palaikydami pastovų deguonies kiekį ore. Tarpplanetinėje raketoje keleiviai savo kabinoje, gal būt, veš augalus, kurie apvalys kabinos orą ir duos keleiviams reikalingą deguonį. Čia botanikams tekis išauginti specialias rūšis augalų, kurie būtų lengvi ir išskirtų deguonį didesniais kiekiais.

Tarpplanetinė raketa kelionėje.

Vandenį visai tarpplanetinei kelionei vargu ar bus galima pasiimti su savimi, nes šiuo atveju vanduo sudarytų pagrindinį raketos krovinį. Kadangi, bent šiuo metu, planuojant tarpplanetines keliones, reikia kovoti dėl kiekvieno papildomo kilogramo, tenka išdirbti metodus, kurie leistų organizmo išskirtą vandenį surinkti, jį apvalyti ir vėl naudoti. Idomus yra tas faktas, kad žmogaus organizmas išskiria daugiau vandens negu sunaudoja, nes organizme deguonis ir vandenilis susijungia ir duoda vandenį. Tokiu būdu raketoje bus galima ne tik apsirūpinti vandeniu, bet ir sudaryti vandens atsargą.

Maisto klausimas ne mažiau aktualus kaip vandens. Vidutiniškai vienam žmogui vienai parai reikia apie pusantro kilogramo maisto. Kelionės metu, be abejo, teks naudoti labiau koncentruotą maistą, kad mažiau reikėtų jo imti.

Keleiviai maistą galės pasverti tik išcentrinėmis svarstyklėmis, nes nei svirtinės, nei spyruoklinės svarstyklės erdvėje, kur nėra svorio, veikti negalės.

Apskritai, keleiviai kelionės metu negalės naudoti jokiais prietaisais, kurių veikimas pagrįstas svorio jėga. Pavyzdžiui, oro slėgimą kabinoje bus galima matuoti tik metaliniais, bet ne gyvsidbriniais barometrais.

Vienas iš pagrindinių sunkumų, išskylančių tarpplanetinių kelionių projektuotojams — laikytis didelio tikslumo tiek krypties, tiek ir raketos greičio atžvilgiu. Nukrypęs 0,1% nuo apskaičiuoto greičio, galima nedaskristi kur reikia arba nukristi toliau. Pavyzdžiui, raketa, artėdama į Mėnulį, turi skristi apie 2,3 km/sek greičiu. Jeigu raketa skris bent kiek didesniu greičiu, ji pralėks pro šalį ir negrįš į Žemę. Jei raketa skris mažesniu kaip 1,7 km/sek greičiu, ji nukris ant Mėnulio.

Nusileidžiant į kitus dangaus kūnus, teks mažinti raketos greitį ir keisti jos kryptį. Todėl negalima pasitenkinti vien tik pradinio greičio ir krypties parinkimu. Raketa teks valdyti ir kelionės metu. Įjungus raketos variklį, greitį bus galima lengvai padidinti. Jei ištekantias dujas paleistume prieš raketą, tai ji bus stabdoma. Pasukti raketą į šoną bus galima dvejopai. Tuo atveju, kai raketos variklis dirbs, raketą bus galima valdyti vairu, įtaisytu ištekantųjų dujų srovėje. Nedirbant pagrindiniam raketos varikliui, raketą bus galima pasukti į šoną, įjungiant nedidelius variklius, įtaisytus raketos šonuose. Ištekantųjų dujų srautas šiuo atveju pakeis raketos kryptį. Norint pasukti raketą, nepakeičiant jos judėjimo krypties, bus galima įjungus elektros variklį. Sukantis va-

riklio rotoriumi į vieną pusę, raketa suksis į priešingą pusę.

Savo padėtį tarpplanetinėje erdvėje lėktuvo keleiviai galės nustatyti, matuodami atstumą nuo Saulės, Žemės ir kitų dangaus kūnų. Atstumas nuo Saulės bus nustatomas termometru. Kuo arčiau Saulės, tuo temperatūra aukštesnė. Temperatūra kinta atvirkščiai proporcingai atstumui nuo Saulės kvadratu. Žinant temperatūrą, bus nesunku apskaičiuoti ir atstumą iki Saulės. Termometrą bus galima iš karto sugraduoti ne laipsniais, bet kilometrais.

Temperatūra bus matuojama kitokiu termometru, negu esame įpratę matyti. Termometrą sudarys visai juodas rutulys, kuris sugers visus į jį krįtantčius spindulius. Jo išlaimo laipsni bus galima nustatyti vadinamąja termopora. Termopora tai dvi skirtingų metalų sulydytos vielos. Šildant jos sulydymo vietą, vielose atsiranda elektrovaros jėga, kuri yra proporcinga temperatūrai. Išmatavus šią elektrovaros jėgą, bus galima nustatyti temperatūrą, o tuo pačiu ir atstumą iki Saulės. Šių dienų metodai leidžia išmatuoti temperatūrą vienos milijoninės laipsnio dalies tikslumu. Tokiu būdu, bus galima nustatyti atstumą iki Saulės 2 — 3 km tikslumu.

Atstumą iki Žemės išmatuosime tuo kampu, kuriuo matysime Žemės diską. Šis kampas bus tuo didesnis, kuo raketa bus arčiau Žemės. Iš kampo galima apskaičiuoti ir atstumą. Priklausomai nuo skridimo krypties ir Žemės padėties raketos atžvilgiu, ji gali būti pilnai apšviesta. Tuomet Žemė iš raketos atrodys kaip didelis sviesus diskas tamsiame dangaus fone. Jis bus panašus į Mėnulį pilnatyje, tik didesnis už jį. Kai raketa bus toliau nuo Saulės negu Žemė, tada Žemė bus matoma kaip siauras lankas. Jei Žemė atsidurtų tarp raketos ir Saulės, tada Žemė ir Saulė išnyktų keleiviams iš akių. Keleiviai stebėtų Saulės užtemimą.

Panašiai bus galima nustatyti atstumą iki Mėnulio ir kitų planetų. Tokiu būdu, tarpplanetinės kelionės metu keleiviams bus nesunku orientuotis tarpplanetinėje erdvėje. Dabartiniu metu smarkiai vystosi radiotechnikos šaka — radiolokacija. Radiolokatoriumi galima nustatyti atstumus iki ore skraidančių lėktuvų ar plaukiojančių jūroje laivų. 1946 m. radiolokatoriumi buvo nustatytas atstumas iki Mėnulio. Tarpplanetinėje raketoje taip pat būtų galima įtaisyti radiolokatorių ir naudoti jį atstumams iki Saulės ir kitų dangaus kūnų nustatyti. Tačiau patogiau bus laikyti radiolokatorių Žemėje, nereiks be reikalo apsinkinti raketos. Radiolokatoriai, būdami Žemėje, seks tarpplanetinės raketos skridimą ir per radiją praneš raketos keleiviams apie jos padėtį erdvėje.

Tarpplanetinė raketa taip pat gali susidurti su didesniais meteorais ar net asteroidais. Nors tai mažai tikėtinas dalykas. Be to, radiolokatoriais bus galima pastebėti artėjantį asteroidą ir pakeisti raketos kryptį, siekiant išvengti susidūrimo.

Kai žmonės pradėjo pirmuosius tolimus plaukiojimus jūromis ir vandenynais, palikę gimtojo krašto krantus, jie atsidurdavo visai vieni begalinuose vandens plotuose. Jiems nutrūkdavo bet kokie ryšiai su žeme, su namais. Visiškai kitaip jausis dabar žmonės atsidūrę begalinėje pasaulio erdvėje. Jie raketoje nebus vieni. Pakilus tarpplanetinei raketai, milijonai žmonių sės prie televizorių ir seks kiekvieną pirmųjų keleivių judesį. Per radiją keleiviai galės susikalbėti su savo ištaiiga, su namais. Savo kabinoje jie girdės muziką, paskutiniąsias žinias. Jiems per radiją bus duodami įvairūs techniniai nurodymai. Keleivių sveikata rūpinsis žymiausi specialistai, būdami Žemėje savo laboratorijose. Žinias apie keleivių sveikatos stovį, apie jų pulsą, jų širdies veikimą, jie gaus radiobangomis. Radiobangomis jie duos keleiviams nurodymus priimti vienkopus ar kitokius vaistus. Jei keleivius ištiktų kokia nors nelaimė, raketa laikinai bus valdoma iš Žemės, jiems į pagalbą iš Žemės pakils kitos raketos.

(Bus daugiau)

KAIRĖJĖ: Korp. Neo-Lithuania suvažiavimo iškilmingas posėdis. Už prezidento stalo: (iš k. į d.) R. Kašubaitė, A. Modestavičius, S. Mažulis, I. Stankūnienė, P. Ališauskas (kalba) P. Ulėnas, D. Maurukaitė, M. Gilvydis, S. Mackevičius. Prie vėliavos — Makaitytė Vaišnys ir Malėnaitė.

VIENYBĖ, 1959 m. gruodžio 4 d.

DVIEJŲ ŽEMAIČIŲ NUOTYKIAI BRITŲ HONDURE

Arba kaip mudu su Kukučiu jieškojome žemės atsarginei tėvynei kurti

VINCAS JONIKAS

Dabar priėjo ir tas tylus žmogėnas ilga nosimi, liepė palikti lagaminus ir važiuoti su juo į viesbutį, nes lėktuvas grįš po 4 valandų. Sakė, kad pagal jo duotas korteles ten gausime nemokamai valgyti, o laikui atėjus jie mus paims vėl į lėktuvą. Žmogus bekalbės angliškai, Amerikonišku shevroletu rudas vaikinai paėmė jį ir mudu. Važiavome keletą mylių pro mažus namukus, apaugusius palmėmis ir kitais neregėtais augalais, kol atsiradome tikrame mieste prie erdvaus betoninio namo su žalumynais, kur mūsų bendraketelvis pasakė, kad čia jo namai. Tarnai pasitiko jį, o šoferis nuvežė mus į viesbutį, tikrai nemažą, su pietietišku kiemu viduryje, palmėmis ir fontanu.

Nuotaika buvo klaidi dėl karščio tame tarpukalnės katile, tai nieko nelaukę stojome prieš barą. Liesas žmogus pristojė ir kalbino ispaniškai, tikrai gaila, kad menkai supratome vienas kitą. Baras panašus į Brooklyno toldas pat ištaigas, tik bėda, kad jame tebuvo dvi bonkos: viena skacė, kita vėdos ir tos pačios iš New Yorko varyklų. Šiaip taip gavome skiedinio, norėjome ir jam duoti, bet jis atsiskakė nuo vaišių. Nuobodu nebuvo, nes tuojau atsirado vaikų, kurie siūlėsi batus valyti. Dabar jau turėjome kam savo dosnumą parodyti. Greitai atsirado jų tokia daugybė, kad negalėjome bepasijudinti — visi nori mums batus valyti, kad gautų po amerikonišką kvoterį.

Gaila, kad Honduras buvo katik po sukilimo, todėl nenorėjome toli nuo viesbučio eiti. Kažkaip keista pasidarė, kai pasijunti nutolęs nuo krašto, kurio įstatymai tave sunkiai bepasiekia. Galėjome aplink matyti, kaip žmonės vaikšto basi, kaip važiuoja asilais, kartais ir automobiliais. Matėme, kad per miestą tiesiamas naujas plentas, o mieste statoma betoninė bažnyčia.

Vaikų būrys mus vis apstojęs. Vienas kitas moka angliškai. Klausia, kaip ilgai čia būsite, gal norėsite biznį su jais daryti. Juokiamės ir liepiame palaukti, kol jie užaugs, o tada mes vėl grįšime ir bus biznis.

Darbininkai traukia betono vagnį virvėmis į statomos bažnyčios bokštą ir lieja iš kibirų ant geležies konstrukcijų. Darbas baisiai lėtas. Mes klausiamė vieno pauglio, kaip seniai tą bažnyčią stato.

— Neatsimenu, — atsako.
— Nežinau, kada baigs? — vėl klausiamė.

Vaikėzas pagalvojo, pasitarė su draugais ir sako:

— Kai mano barzda bus tokio ilgumo, — parodė ranka iki kelių, — tai gal jau galėsiu ten melstis.

Pastebėjome, kad kaip tas ilganosis žmogėnas, taip ir jo šoferis, ir viesbučio vedėjas, ir mučako su revolveriu besaugojas aerodrome mūsų lagaminus, buvo pilni savotiško pasididžiavimo savo miestu ir kraštu, nors tas kraštas atrodė daug skurdžiau ir primityviau už mūsų paliktą tėvynę, kuriai dažnas mūsų prastesnio žodžio nepasisaugome. Patriotizmas visiems prigimtas.

Atvyko mums pažadėtas šoferis ir nuvežė prie lėktuvo. Pagaliau išsilaisviname iš to Honduro, kurį taip dažnai mūsų sumaišydavo su prof. K. Pakšto pažadėtąja žeme. Argi nerasime ko idomesnio šiame kontinente?

Dabar skridome išilgai Žemyno. Apačioje matėsi žalias kraštovaizdis, kur nekur išmargintas rausvų žemės lopų ar tamsių ežerų. Kartais matėsi kelio juosta,

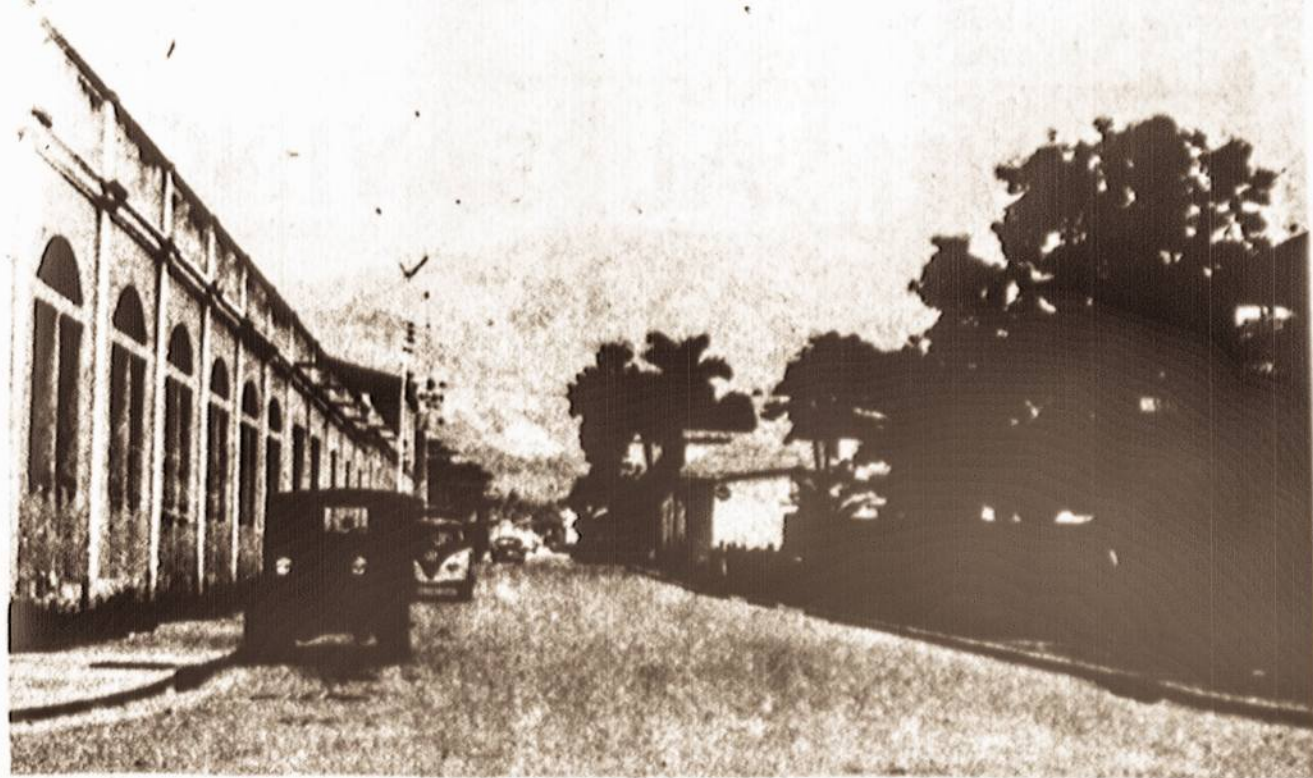
V. Jonikas prie šaltinio.

vingiuojanti kaip gyvatė ražienomis. Pajūris nutaškytas daugybe salų — salelių, žvilgančių baltomis putomis. Akys ryte rijo to krašto vaizdą, kur turėjo būti gražu, kai ant žemės atsistoji.

Belize, savo skridimo tikslą, pasiekėme jau vakarop. Mus pasitiko jau kultūringesnis aerodromo vaizdas: moderni stotis su baru, daug autovežimiu, betonuotas lėktuvų takas, kieto paviršiaus kelias į miestą. Debesuotas dangus ir vėsus vėjo dvelkimas. Žmonės kalbėjo angliškai.

Juodi policininkai nusivedė į muitinę, juodi valdininkai patikrino mūsų lagaminus, juodi šoferiai, lipdami vieni per kitus, siūlėsi mus vežti, kol pagaliau vienas pačiuo lagaminus, kitas pamojė ranka "koman" ir spruko į kiemą prie savo nudevėto fordo. Aš išsigandau, žvalgiausi, kam čia pasiskusti, kad esame apvogti, bet toks pat policininkas tik nusijuokė, pamojė ranka į kiemą ir pasakė "olrait." Neliko nieko kito, kaip eiti, kur jis rodė.

Už durų mus pasitiko būrys tokių pat veidų, iškeltų rankų ir angliškai šaukiančių balsų. Veidai man visi tokie pat, nebežinau, kuris atsakingas už lagaminus, o čia jau šaukia iškišęs galvą iš automobilio ir moja išsišiepęs.

San Pedro Sula, Honduro Respublikoje.

kol kas duoda kelią. Pirmas išpūdis nekoks. Jautiesi patekęs į Afriką, kur viespatauja labai neįprasta tvarka ir spalvos. Miesto žmonės daugumoje važinėja dviračiais, nors važmoms ir statyboms naudoja sunkvežius. Rinkoje kalba ispaniškai, angliškai ir kitais negirdėtais garsais.

Bellevue Hotel savininkas vokiecis Dinger mus pasitiko su nepalankiu veidu ir pasakė, kad negalėsime pas jį sustoti dėl vietų stokos. Mes pasakėme, kad prof. K. Pakštas, pernai čia buvęs, mums rekomendavo tą viesbutį, kad mes čia nieko dar nepažįstame, tai sutiko leisti vieną naktį. Mes žadėjome rytoj važiuoti toliau į kraštą, turime reikalų, norime žemių pirkti. Tie žodžiai pakeitė vokiečio toną, bet apgailėstavo, kad šį savaitgalį jis tikrai negalės mus apgyvendinti. Prašė atvykti vėliau, kai krašte reikalus sutvarkysime.

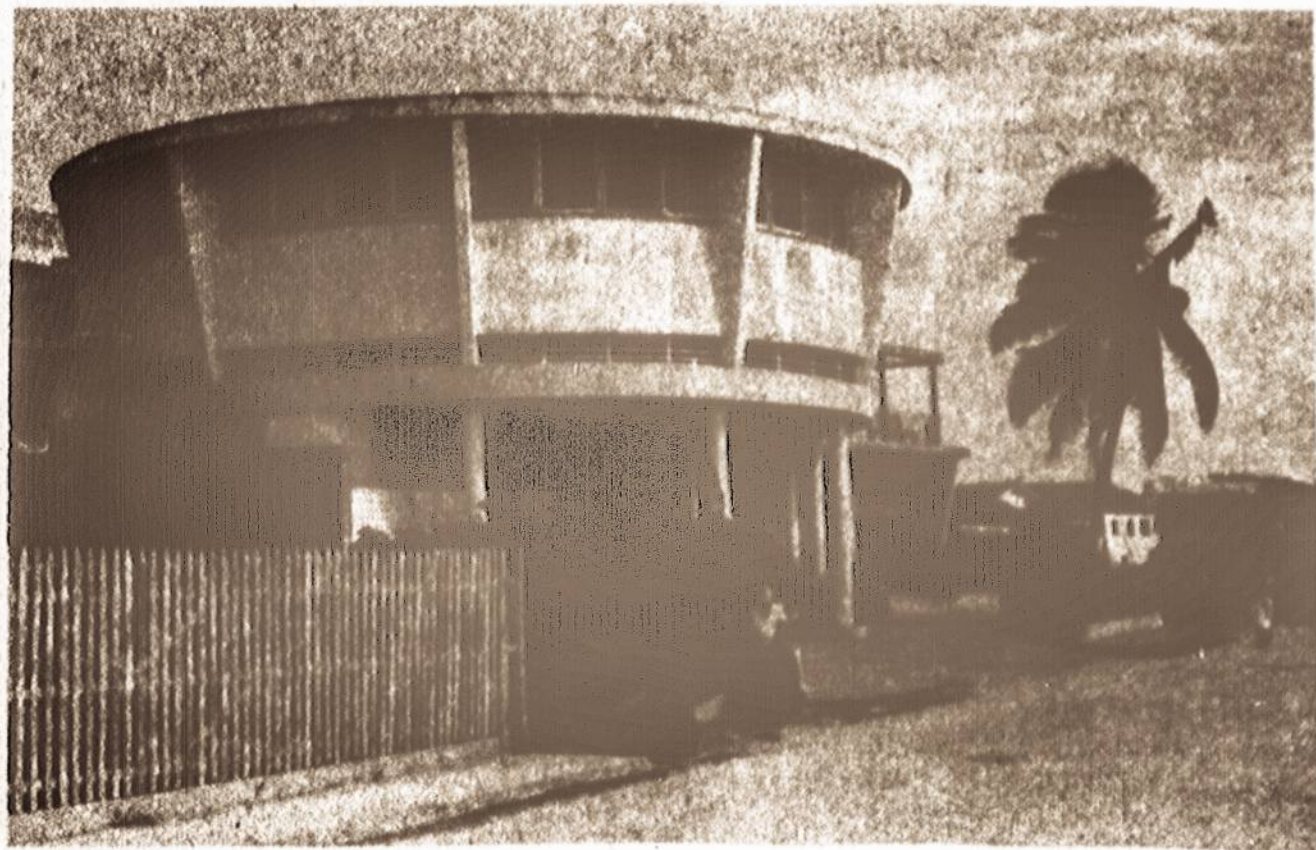
Po ilgos dienos skridimo, po viešnagės ispaniškame San Pedro Sula mieste, Belize buvome pasiekę jau pavakaryje, tai nuovargis užvaldė mane visiškai. Nieko nesinorėjo daugiau, tikrai atsigeriti ir atsigulti. Darbo dar buvo daug, o jėgų neliko. Mano bičiulis Kukutis pragyvenęs Australijos klimato apie 10 metų ir jaunesnis amžiumi, jautėsi gerai, pasidarė smalsus, išijungė į visokius pokalbius su žmonėmis, kurie svečiavosi tame viesbutyje arba vakarieniavo atvykę iš savo ištaigų. Visi baltieji.

Vakariene turėjome su fasonu — su tarnais už nugarų, paduodančiais mums valgi. Kampe grojo geras radijo aparatas. Salė išpušta tropiniais augalais ir jūrų gyvių kiauštais — viskas egzotiška. Nejučiomis ėmė keistis mano nuotaika nes pirmą kartą pasijutau netikėtai tapęs ponu kai man yra jau daugiau leidžiama gauti, negu turėjau duoti. Žmogus kaip aš, tiek metų stumdomas fabrikuose, gatvėse ir darbo agentūrose, kartais užmiršdavęs savo krikšto vardą, staiga pasijunti, kad esi kažkam svarbus. Keistas jausmas perbėga pagalvojęs, kad jau būtu laikas ir vieta sutvarkyti savo gyvenimą taip, jog pats kitam darbą rodytumėi ir patarnavimo reikalautumėi, nes pasaulyje dar yra mažesnės vertės žmonių ir už mus. Nors ir nedideles santapas čia pavertęs į koki ūki, plantaciją ar dirbtuvę — pagal savo sugebėjimus ir pomėgį — jau gali būti savistovus, jau gali būti tas, kurs turi teisę isakyti.

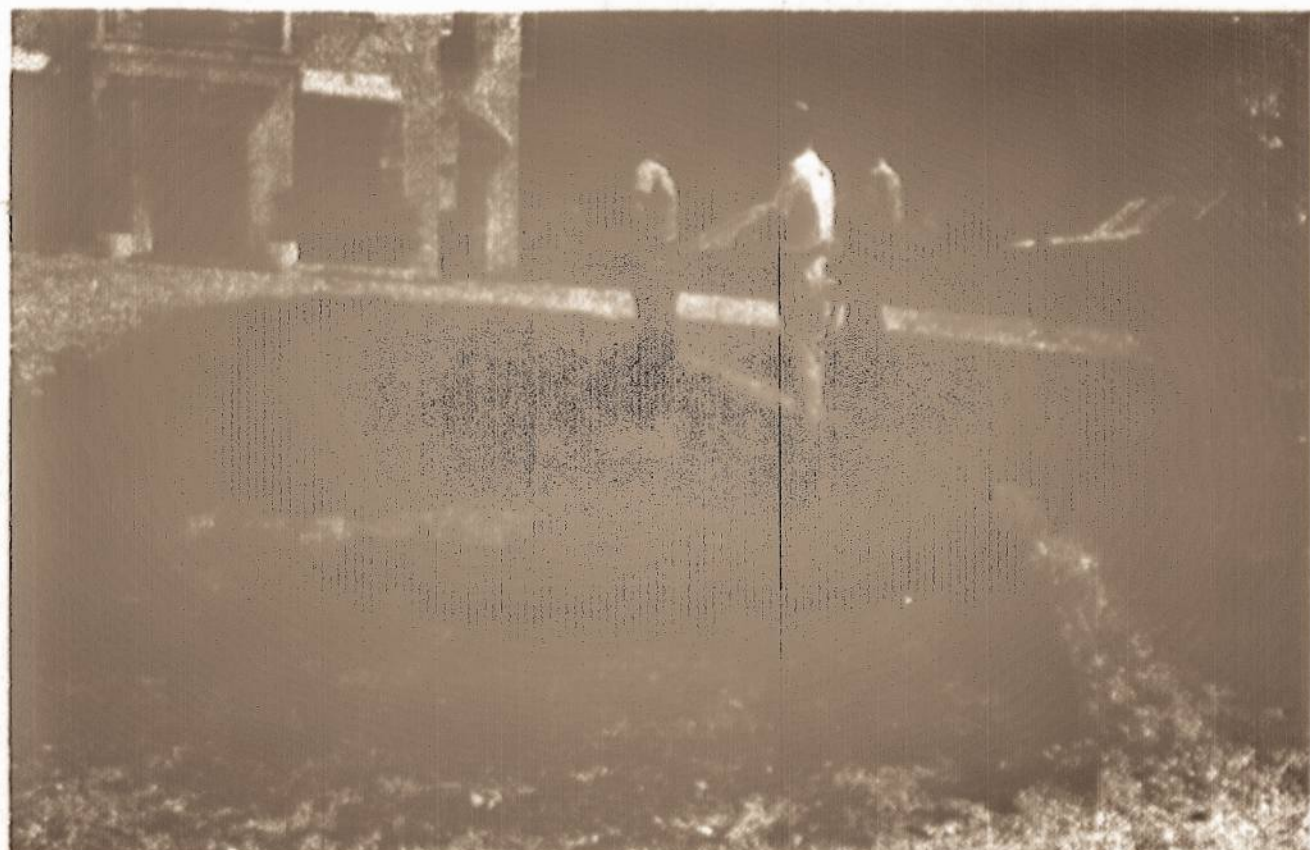
Dinger vakare mums kalbėjo apie tai, kad visas miestas neturi europišką mėsininko, kad visas kraštas dar stokoja mėsos ir pieno gaminių, kad klausiniai čia dar labai brangūs, kad galima statyti namus ar krautuves, kad yra tiek ir tiek galimybių savistoviai ir pelningai verstis kiekvienam veiklesniam europiečiui, Galima eiti ir prie klimato priprasti. Jis pats tuose kraštuose jau pragyvenęs apie 30 metų ir nemanaš dar mirti.

Naktį gerai išmiegojome pajūrio vėjui košiant pro retas duris ir atvirus langus. Buvo vėsu ir gera. Gavome vėl pusryčius su visais etiketo priedais. Misteris Dinger visai susižavėjo mūsų idėjomis, žadėjo visokią pagalbą patarimais ir nakvyne.

(Bus daugiau)

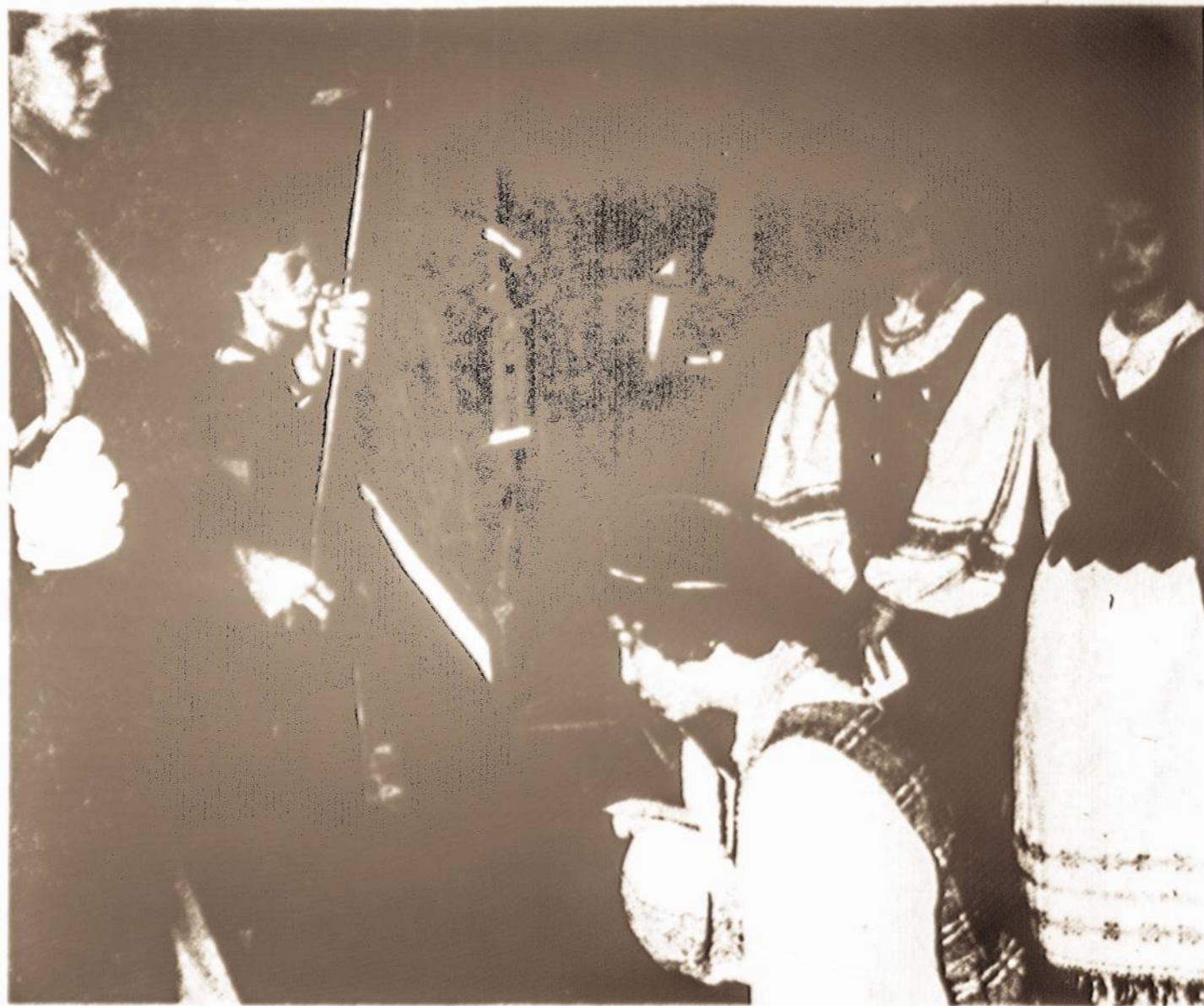

El Cayo mieste, Britų Hondure.

Ir tokių namų yra Britų Hondure.

Neolithuanų suvažiavimas

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Priesaikos ceremonijų metu į senjores pakelta Danguolė Bartkuvienė (iš Chicagos) bučiuoja Korp. Neo-Lithuanijos vėliavą. Desinėje stovi Irena Vakselytė ir Milda Sperauskienė.

Padėkos Diena ir visas pereitas savaitgalis lietuviškame New Yorke praėjo studentų Korp. Neo-Lithuania suvažiavimo ženkle. Iš įvairių Amerikos vietovių, įskaitant net Kanadą, suvažiavusieji neolithuanai, filisteriai ir studentai, Statlerio viešbučio salėse, turėjo savo darbo posėdžius, akademinės iškilmes ir banketą. Ypač paskutiniai du suvažiavimo įvykiai — iškilmingas posėdis ir banketas — verti visuomenės dėmesio. Po centro valdybos P. Ališausko kalbos ir sveikinimų žodžiu bei raštu, iškilmingame posėdyje buvo papuošti spalvomis jaunesnieji studentai — junjorų kėlimas į senjorus. Čia centro valdybos sekretoriaus Petro Ulėno buvo perskaityti raštu prisiūsti sveikinimai iš Korp. Neo-Lithuania Garbės Nario ministerio B. K. Balučio iš Londono, Diplomatinės Sefo S. Lozoraičio iš Romos, Gen. Konsulo Jono Budrio, gen. P. Plechavičiaus iš Chicagos, ir daugelio kitų. Be sveikinimų šio suvažiavimo proga, Korp. Neo-Lithuania gavo ir piniginių dovanų.

Iškilmingas banketas, kuris įvyko didesnėje Statler viešbučio salėje, vakarienei ir šokiams sutraukė apie 300 asmenų. Banketą trumpa kalba atidarė Antanas Senikas, pakviestas filisterių Vytautą Abraitį vadovauti programai. Pasiūlęs "pirmiausia užkasti", Vyt. Abraitis vėliau ištikrųjų savo žodį, tęsė: programa buvo trumpa. Buvo pakviesti pakalbėti tik Pr. Narvydas ir J. Ginkus — Korp. Neo-Lithuania mecenatai nuo 1925 metų. Vėliau programa buvo paįvairinta buvusios Lietuvos valstybinės operos solistės Salomėjos Nasvytytės — Valukienės dainavimu, kur publika palydėjo su nuosirdžiais plojimais. Solistei akomponavo pianistas A. Mrozinskas. Paskiau buvo šokiai, kuriems grojo Butrimo orkestras ir su vienu entuziazmu reikėsi jaunimas ir senimas.

Korp. Neo-Lithuania buvo įsteigta 1922 m. gruodžio 11 d., ir šis suvažiavimas įvyko, galima sakyti, korporacijos įsisteigimo 37 metų sukakties išvakarėse.

NEOLITHUANŲ POBUVIS VIENYBĖS NAMUOSE

Ryšium su Korp. Neo-Lithuania suvažiavimu, kuris įvyko pereitą savaitgalį New Yorke, buvo nemažai studentų iš kitų miestų. Vietos studentai neolithuanai pasistengė svečius ne tik apnakvdyinti, bet ir surengti jiems priėmimus bei pobuvius. Ypač gausus studentų būrys buvo susirinkęs pereitą penktadienio vakarą Vienybės namuose. Studento Juozo Tysliavos, Jr. iniciatyva, Vienybės pastogėje buvo susirinkę šie jo kolegos bei kolegės: Vilija Čepaitė, Dalia Maurukaitė, Giedrė Avižonytė, broliai Jaunius ir Mindaugas Gilvydžiai, Giedrė Kumpikaitė, Algis Modestavičius, Rima Kašubaitė, Arvydas Vaišnys, Aldona Noakaitė, Stasys Mažulis, Irena Vakselytė, Giedrė Noakaitė, broliai Šnipai, Milda ir Algis Sperauskai, Makaitytė, Virginija Sutkutė, Arūnas Gasparaitis ir kiti.

Dėl karo ir okupacijų, šio Pro-patria kūiki pasiėmusios Lietuvos studentų korporacijos veikimas buvo nutrauktas. Ji atgaivino korporacijos filisteriai, nes jiems rūpėjo ne tik dr. J. Basanavičiaus, Tumo-Vaižganto ir kitų didžiųjų tautos vyrų tradicijų puoselėjimas išsilvijoje, bet ir tolimesnis akademinio jaunimo auklėjimas lietuviškoje, tautinėje dvasioje. Atsteigtosios Korp. Neo-Lithuania gravitacijos centro sudarymas Jungtinėse Valstybėse irgi turi savo istorinę prasmę: čia buvo gauta pirmoji apčiuopiama pagalba statant korporacijos rūmus Kaune. Čia buvo verbuojami pirmieji korporacijos mecenatai. Reikia žinoti, kad be J. Ginkaus ir Pr. Narvydo, Korp. Neo-Lithuania turėjo ir daugiau mecenatų. Pavyzdžiui, velionis Juozas Smailys iš Detroito savo laiku Korp. Neo-Lithuania yra paaukojęs 10,000 litų... Tai buvo pats stambiausias šios studentų korporacijos mecenatas. Tokių, davusių korporacijai po 100 dolerių ir tuo būdu išgijusių mecenato vardą, buvo ir daugiau Amerikoje.

Kaip ten bebūtų, Pro Patria tradicijos dvasia Amerikoje tebėra gyva ir reikia džiaugtis, kad ją nuosirdžiai puoselėja ne vien akademikai, Korp. Neo-Lithuania filisteriai, gal daugiau negu reikėtų, savo rankose tebelaike šio akademinio sąjūdžio vadeles, bet tuo pačiu kartu jie neužmiršta kasmet, arba kas antri metai, kai tokie suvažiavimai įvyksta, korporaciją papildyti naujomis studijuojančio jaunimo jėgomis. Ir šį kartą suvažiavime, jo iškilmingame posėdyje, buvo pakelti į senjorus šeši studentai junjorai: Milda Sperauskienė, Algis Starolis, Algis Šalpuskas ir Jaunutis Gilvydis. Jiems ir kitiems tokių, kaip jie Korp. Neo-Lithuania steigėjai ir dabartiniai jos tradicijų puoselėtojai sukrovė nemažą tautinės kultūros krautį.

A. KAČANAUSKO ATMINIMUI

Už kompozitoriaus prof. Aleksandro Kačanausko, mirusio š. m. lapkričio 16 d. Lietuvoje, vėle egzėkvijos ir mišios bus laikomos ši šeštadienį, gruodžio 5, 10 val. ryte Šv. Trejybės bažnyčioje, Adams St. ir New York Ave., Newark. Mišių metu giedos buvusi Lietuvos valstybinės operos solistė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė, Rūtos ansamblio choras, diriguojamas Liudo Stuko. Vargonais gros Jonas Čižauskas.

Kitos mišios bus gruodžio 12 d. 8 val. ir 30 min. ryte ir gruodžio 16 d. 8 val. ryte Šv. Jono Kautiečio bažnyčioje, 479 New Jersey Ave., Brooklyne. Ju metu giedos Šv. Cecilijos choras.

Velionio kolegos konservatorijos profesoriai, buvę mokiniai ir lietuviškoji visuomenė kviečiama atsilankyti.

ŠVENČIŲ PROGA VIENYBĖ

- geriausia dovana -

Prenumerata 1 m. \$7.00
Studentams \$5.00

PRENUMERUOKITE VIENYBĖ!

Pradžiuginkite savo draugą ar artimąjį, suteikdami dovaną, kuria džiaugsis visus metus!

VIENYBĖ

192 Highland Blvd. Brooklyn 7, N. Y.

Siunčiu \$..... ir prašau, kaip dovaną, Vienybę siųsti:

Vardas

Adresas

Miestas

Zona Valst.

Park Florist

MATTHEW MAŽEIKA SAVININKAS

Geles pristatomos i bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE

WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Vŕginia 9-3112

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams

Patarnavimas sąžiningas ir greitas

36-40 STAGG STREET

BROOKLYN 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

Skaitytojai, kurių prenumerata baigėsi, ar greitu laiku baigsis, maloniai prašomi naudoti šį kuponą, siunčiant savo mokėstį.

(Kada jūsų prenumerata baigiasi — žiūrėkite greta savo vardo ir adreso laikraštyje.)

VIENYBĖ

192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

Siunčiu prenumeratą už Vienybę:

- Už tris metus \$15.00
- Už du metus \$12.00
- Už vienerius metus \$7.00

Vardas

Adresas

Miestas

Zona Valst.

Dorion's

MFG'S OUTLET STORES, INC.

Mūsų krautuvėje gausite viską kas reikalinga artimesiems Tėvynėje: vilnonės, silkines ir kitokios medžiagos zemesnėmis kainomis, negu kitur. Be to, medžiagos namu papuosimui: fiberglass ir kt.

148-09 JAMAICA AVENUE

JAMAICA 35, N. Y.

(Išlipi Sutphin Blvd. stotyje)

Tel. AXtel 7-6082

Vienybės skaitytojai perkantieji medžiagas siuntiniams į Lietuvą GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

UNIVERSAL SAVINGS

DABAR MOKA **4 1/4%** DIVIDENDO
UŽ APDRAUSTUS SHARE ACCOUNTS ŠĖRŲ SĄSKAITOS INVESTIMENTUS

Uželkite šįandien arba telefonuokite tuojau, kad galėtumėte gauti didesnę nuosimtį už savo santaupas.

UNIVERSAL SAVINGS & Loan Association

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS
TELEFONAS: HAYMARKET 1-2028

VISOS TAUPYTOJŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00

BANGA TELEVISION

VYT ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET

BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

Parduodama: televizija, radijas, Hi-Fi stereo fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40 nuosimčių nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

Taisoma televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 val. vak. Penktadieniais iki 9 v. v.

Dar apie Operetės ir kitus chorus

A. M. AUGŪNAS

Ar Operetės chorui bus 40 ar 50 metų, priklausys nuo to, ar jo gimtadienį skaitysime nuo krikšto ar nuo gimimo laiko. Jeigu jau sutikta, kad Feliksas Morkus dokumentaliai įrodė choro metus, tai tegul būna ir taip.

Kad ir sutinkant su Morkaus "dokumentaliu" įrodimu, vistiek reikia pabrėžti, kad 1919 metais Operetės chorui buvo tik tai vardadienis bei krikštynos. Kaslink choro gimtadienio, tai kad ir nedokumentaliai, vistiek reikėtų pripažinti, kad jis prasidėjo daug anksčiau. Operetės choro gimtadienį turėtume derinti su Harmonijos ir Scenos Mylėtojų choro. Iš tų dviejų vėliau gimė (buvo perorganizuotas ir pakrikštytas) Operetės choras.

Jau net keli rašome tuo klausimu ir kiekvienas neišskiriant nei manes, turime daug paklaidų. Viena didžiausių paklaidų, tai teigti, kad Simano Daukanto draugija tu vienas veteranas net sako, kad Simano Daukanto draugijos chorą vadovavo ir mokė Leonas Ereminas. Čia tai jau labai didelė klaida ir istorinių faktų klasiškumas. Ta aš labai gerai žinau, nes kaip Simano Daukanto draugijoje, taip ir pirmutiniame chore turėjau garbės būti nariu, sekretorium ir režisoriu. Todėl visų informacijai pareiškiu, kad Simano Daukanto draugija niekad choro neturėjo. Leonas Ereminas, J. O. Širvydai, J. Ambraziejai ir kitiems padedant, 1910 metais suorganizavo, MILDOS CHORĄ, jam vadovavo ir mokino. O 1911 metų sausio ar vasario mėnesį davė koncertą. Tai buvo pirmas vyrų choro koncertas Brooklyne.

"Dokumentaliu" įrodimui, čia pridėdu MILDOS CHORO nuotrauką ir prašau Vienybės redaktorių suteikt jai laikraštyje vietos.

JONAS JAKAITIS, ilgametis Vienybės skaitytojas, guli Lutheran ligoninėje, kur jam buvo padaryta sėkminga operacija. Ligonis, dr. V. Paprocko priežiūroje, sveiksta.

NAPOLEONAS LEITA, ilgametis Vienybės skaitytojas ir platintojas, gyvenęs 54 Hudson Ave., Brooklyne, mirė širdies liga. Buvo 72 m. amžiaus. Laidojo J. Garšva.

NAŠLĖ, 52 m. amžiaus, ieško rimto gyvenimo draugo. Rašyti: M. Aldona, P. O. Box 403; Bridgeport, Conn.

ANTANO IR ONOS KAUNŲ

MAISTO KRAUTUVĖ

Pristatomas geriausias maistas į namus, taip pat parengimams bei baldams, tik reikia paskambinti: ULster 8-7821 arba EV 4-5233.

52 HUDSON AVENUE
BROOKLYN 1, N. Y.

FIRE - AUTO - LIABILITY - LIFE

ROBERT F. NARK APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street, Brooklyn 1, N. Y.
Telefonas: MAin 4-6400

700 Caroline Avenue
N. Valley Stream, N. Y.
Tel. VALley Stream 5-0783

- BULGLARY - COMPENSATION -
HEALTH - ACC. HOUSEHOLD

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobiliui reikalingas bet koks - didelis ar mažas pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas, prie Jamaica Ave.)
Telefonas: VIRginia 6-9683

MILDOS CHORAS suorganizuotas 1910 metais. Iš kairės į dešinę: (sėdi) Antanas Lėlis, A. Vingilis, mokytojas Leonas Ereminas, J. O. Širvydas ir Juozas Ambraziejus. Antroje eilėje: (stovi) Baltrukonis, antrojo pavardės nepamenu, Jonas Liutkauskas - Liutas, A. Gabrys ir Antanas Alyta. Trečioje eilėje: (stovi) A. M. Augūnas, antrojo pavardės nepamenu, Andrius Martusevičius - Martus, K. Brazys ir J. Šimonis.

SVIESA IR SANTARA
maloniai kviečia Jus į

NAUJUJU METU BANKETA

Festival

SALEJE

40 EAST 26TH STREET
New York

VAISĖS - SOKIAI - STAIGMENOS

PIRMOS KLASĖS ORKESTRAS
Kaina \$9.50
Studentams \$7.50

VAKARIENĖ - BUFETAS
Pradžią 9:30 v. v.
Stalai nuo 6 - 12 asmenų

Dėl stalų užsakymo ir informacijų
nedelsdami skambinkite
D. AUDĖNAITEI - TA 7-9518

Pinigus siųsti
J. MALDUCIUI - tel. GL 6-3274
Adresas: 312 Palmetto Street
Brooklyn, N. Y.

TRUMPAI

Amerikos erdvės mokslininkai teigia, kad tik pasiekus mėnulį bus galima išaiškinti saulės sistemos atsiradimo paslaptį ir sūžinoti, ar kitose planetose yra gyvybė.

Italijos premjeras Antonio Segni buvo atvykęs į Londoną ir tarėsi su premjeru Harold Macmillan.

Tarp Sovietų Sąjungos ir Britanijos pasirašyta kultūrinių mainų sutartis. Ta pačia proga sovietai žadėjo netrukdyti britų radijo programų siuntimo į Rusiją.

Miami, Floridoje, sulaukyti penkis kubiečius, Castro priešus, krovę bombas į lėktuvą.

Chrusčiovas, kalbėdamas Budapeste, pareiškė, kad būsimoje viršūnių konferencijoje pirmoje eilėje turės būti išspręsti nusiginėjimo klausimai, įskaitant ir Berlyno klausimą.

Trys Lisabono laikraščiai rašo, kad monarchijos atsteigimas Portugalijoje esanti realiai netolimos ateities galimybė.

METINIS VIENYBĖS KONCERTAS
įvyks 1960 m. vasario 7 d., 4 val.
po pietų Webster Hall, New Yorke.

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad š. m. gruodžio mėn. 10 dieną sueina 15 metų, kai Wehlan ligoninėje (Rytpr.), mirė mūsų mylimas tėvelis, buvęs Kauno Apyg. Teismo teisėjas

JONAS NAVICKAS

DUKTERYS SU SEIMOMIS

JOSEPH ANDRUSIS INSURANCE

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausias reikalavimas, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkiniai piniginių perlaidų (Money Orders),

KREIPTIS

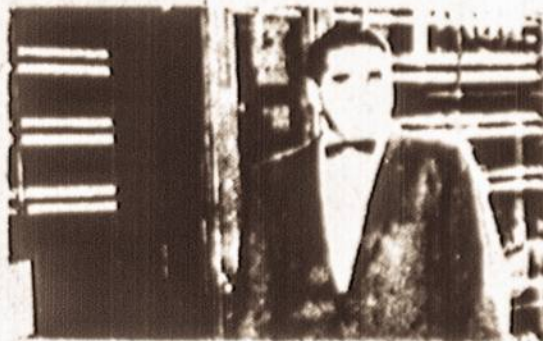
HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE
Woodhaven, 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 7-4477
Kasdien 9 val. ryto iki 9 v. v.
Sėkm. 1 val. p. p. iki 5 v. vak.

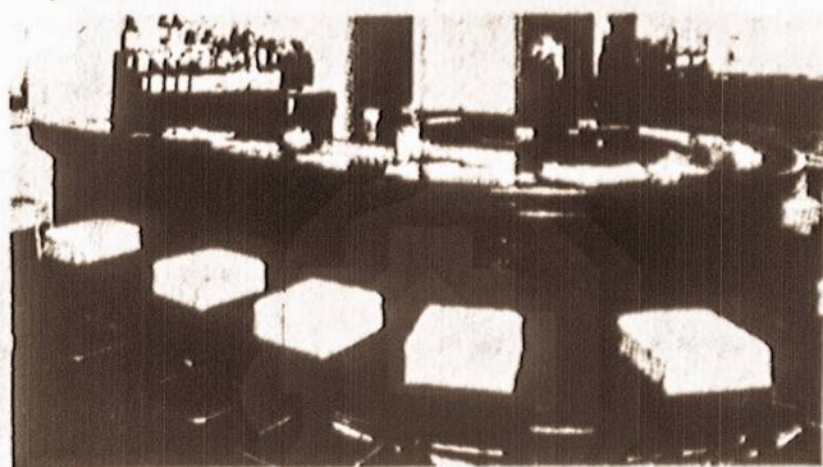
White Horse Tavern

BARAS, RESTORANAS IR SALE PRANAS, BRUČAS, Savininkas
Duodami polaidotuviniai pietūs

86-16 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRginia 6-9519

Festival RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, SAVININKAS

40 EAST 26th STREET
NEW YORK CITY
Telefonas: MU 3-2928

Gerai pietūs ir vakarienė - jaukus baras - salė susirinkimams - vestuvėms ir pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
Lietuviškiams suėjimams
NEMOKAMAI

Visame New Yorke nerasiite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte - koncertą, šokių, vestuves ar prakalbas - salėse gali TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIŲ.
L. MOLIN - Reikalų Vedėjas
320 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Šių metų Padėkos Diena Trečiokų ir Valaičių seimoms tikrai buvo maloni. Mat, šios tradicinės šventės išvakarėse iš Vokietijos grįžo porai mėnesių Albinas ir Aldona Trečiokais su dviem dukrelėmis. Ta proga Valaičiai į savo namus (Arlington Restaurant) pasikvietė artimesnius draugus tradicinei kalakuto vakarienei. Be Trečiokų ir Valaičių šeimų (šioje nuotraukoje), dalyvavo Mučinskai, Tysliavai, Ambrozai, K. Obolėnas, J. Kružė ir kiti.

Clevelando Vytautėnų šventė

Lapkr. 14 d. Čiurlionio namuose Clevelando Pilėnų t. Vytauto Didžiojo skautų dr-vė gražiai ir prasmingai atšventė savo veiklos dešimtmetį. Iškilnių garbės prezidiumą sudarė buvę vytautėnų draugininkai ir tuntininkas. Apie dr-vės veiklą papasakojo v. s. Pr. Karalius ir v. s. V. Kizlaitis. Buv. vytautėnų dr-kas s. Z. Dučmanas sveikino savo ir LBI Clevelando apyl. vardu. Draugovės kūrėjas v. s. Vincas Kizlaitis paskyrė premiją — 20 dol. — kuri teksianti pavyzdinčiausiam šių metų skautui dr-vėje. Vytautėnai savo dr-vės ikūrėjui sukakties proga prisimintimui išteikė albumą.

Sueigos metu skaitlingi svečiai gavo pasigerėti VD dr-vės gyvenimo vaizdų paroda, o taip ir vytautėnų laimėtomis įvairiose varžybose dovanomis. Varžomasi Brolijoje, o taip pat ir vietos skautų 5-jame distrikte. Jubiliejinių metų Brolijos varžybose vytautėnai JAV Vidurio rajone laimėjo II-ją vietą, taip laimėjo antrąją vietą IV Tautinėje Stovykloje, Michigane. Tris metus iš eilės pirmavo Clevelando 5-jo distrikto pavasarinėse iškylose (camporee), kur šiemet laimėjo nuosavybės pereinamąją dovaną. Kasmet vasario mėn. Amerikos skautų savaitės proga vytautėnai rengia parodėles prekylanguose. Ties jomis susitinka dažnas praeivis, lietuvių skautų darbeliai patraukia vietinių aki ir kartu garsina Tėvynės reikalą.

Dr-vė lavinasi Miško Brolių stovyklose. Jos praeina gal ir nepastebėtos iš šalies, tačiau ten igytą patirtį vėliau vytautėnai pritaiko skautavime.

Šiuo metu vytautėnų dr-ko pareigas eina iš jų pačių tarpo

išaugęs sl. Kest. Gaižutis. Dr-vė irgi išspietė kelis vadovus DLK Kęstučio dr-vei atgaivinti.

Prie vytautėnų šventės daug prisidėjo ir jų mieliosios mamytės, skaniai pavaišindamos visus šventės dalyvius. Ačiū joms už tą mielą triūsą ir meilę.

Į šventės dalyvius prabylęs senas vietos veikėjas ir lietuviybės puoselėtojas Aleksas Banys, pasi-džiugė mūsų skautiškojo jaunimo sukačiumi ir veikla.

Tarp kitko vytautėnai buvo paruošę nuotaikingą programą. Šventė užbaigta smagiu jaunimo pasišokimu. (bis)

TUNTININKAI KANADOJE

Vyriausiasis Skautininkas pavirtino Kanados rajono vadeivos paskirimus: vyr. sktn. Vyt. Skrinskas — Toronto Ramūno tuntininku ir vitn. A. Pilypaitis — Hamiltono tuntininku.

MIRĖ J. AROMISKIS

Lapkričio 25 d. nuo širdies smūgio mirė Juozas Aromiskis, vietos laidotuvių direktoriaus St. Aromiskio brolis. Velionis buvo 62 m. amžiaus. Palaidotas lapkričio 30 d. iš Apreiškimo parapijos bažnyčios į Veteranų kapus, L. I. Paliko dukterį Elena, vaikaitį Jurgį ir du brolius, Steponą ir Kazį.

SKAITYTOJAI!

Remkite tuos biznierių, kurie skelbiasi Vienybėje, nes jie tuo remia jūsų laikraštį.

V. Bacevičiaus nuotrauka

VYR. SKAUTE M. LEKNICKAITE skaito tunto įsakymus Clevelande įvykusiame Lietuvos skautijos išikūrimo 41 metų minėjime.

Geras dalykas ateina

Padidintas dividendas **3 1/2%** j metus

Pradedant 1959 M. SPALIO 1 D. ir tęsiant patenkinamą uždarbį.

SKAITIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Dividendai išmokami 4 kartus per metus PRADĖKITE TAUPYTI DABAR

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860
2 PATOGIOS JSTAIGOS:
135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

Nepamirskite atnaujinti prenumerata!

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

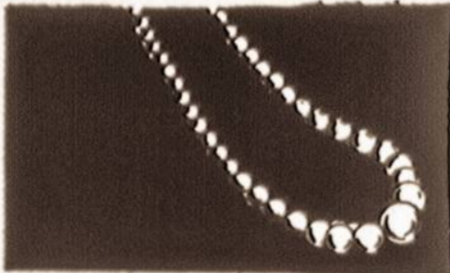
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

GINTARAS KALĖDOMS

GENUINE
Amber
GEM OF THE AGES

GINTARAS LIETUVOS AUKSAS

Ivairiausias gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis.

Užsakoma per paštą.
AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue
Jackson Heights, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: autc iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
STIKLINIS BARAS. VIENA GRAŽIAUSIŲ UŽEIGŲ.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS

COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line — Norwood Avenue Station
Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

AP's T. V. Service

ALBERT J. MISIŪNAS, Savininkas
TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR HI - FI
Darbas Garantuotas Priimama iki 10 v. v.
101-23 112th STREET RICHMOND HILL 19, N. Y.
Telefonas: VIRginia 6-6895

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

J. Tyliavos, Jr. nuotrauka

ALDONA LASAUSKIENĖ, prieš 7 metus atvykusi iš Australijos, dabar gyvenanti 114-14 Linden Blvd., Ozone Park 16, N. Y., atstovauja firmą, kuri parduoda importuotus Bavarijos porcelano servizus, kristalines taures, taip pat sidabrinčius stalo servizus. Lietuvės norinčios įsigyti šiuos nepaprasto grožio importuotus servizus prašomos paskambinti Michigan 1-6893. Aldona Lasauskienė, pagal sutarimą, atsilanko į namus ir asmeniškai parodo porcelano, kristalo ir sidabro pavyzdžius. Nuotraukoje, Aldona matoma vizito metu Vienybėje.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- PHILADELPHIA, PA. -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

SKAUTIŠKOS SUKAKTYS

Lapkričio 1 d. lietuviškoji skautija plačiam pasauliui žengė į 42-ųjų veiklos metus.

Šiomet daugelis skautų vienyty ir tuntu švenčia savo veiklos dešimtmečius. Skaisčiomis žvaigždėmis spindi tie skautiški dešimtmečiai lietuviškose kolonijose. Brolijos Vadija ir Vyriausiasis Skautininkas, neturėdami progos visus sukaktuvininkus aplankyti jų išklmėse, broliškai juos visus sveikina ir kviečia toliau žengti tobulesnio skauto, geresnio vieneto keliu!

DAR NEVĖLU PASIŪSTI KALĖDINI SIUNTINI Į LIETUVĄ

Dvi vilnonės angliškos medžiagos: 3 jarda moteriškam arba vyriškam paltui, 3 1/4 jardo moteriškam arba vyriškam kostiumui. Viena pora moteriškų šiltų kojinių, viena pora vyriškų vilnonių kojinių, vienas storas - šiltas vilnonis megztinis.

TIKTAI UŽ \$38.00

iš Londono į Lietuvą per trumpiausią laiką.

Galite pridėti iki 8 svarų kitokių medžiagų pasirinktų iš katalogo.

Skambinkite dėl informacijų AP 7-3631 po 6 val. vak., šeštadieniais visą dieną arba rašykite:

JONAS JUODIS
c/o Overseas Parcel Agency
"LAIMA"
664 Jamaica Avenue
Brooklyn 8, N. Y.

MŪSŲ NAREI E. LEGECKIENEI
ir visai PLECHAVIČIŲ ŠEIMAI

MOTINAI KONSTANCIJAI PLECHAVIČIENEI MIRUS

reiškia giliausią užuojautą
LIETUVIŲ MOTERŲ ATSTOVYBĖS KLUBAS
New Yorke

MUZIKUI ALG. KAČANAUSKUI
DĖL JO TĖVELIO MIRTIES

gilią užuojautą reiškia

O. IR S. SKURVYDAI

APDOVANOTI SKAUTŲ VADOVAI IR BIČIULIAI

Liet. Skautų Brolijos Vyriausiasis Skautininkas lapkričio 1-sios - metinės sukakties proga už nuopelnus Brolijai apdovanojo skautų rėmėjus ir vadovus garbės ženklais.

"Už Nuopelnus" ženklų apdovanojami: vyr. sklt. Alg. Dudaitis, Australijos rajone, vyr. sklt. Juoz. Vaičjurgis, Bostone.

"Už Nuopelnus" rėmėjų ženklų - inž. Vikt. Kubilis ir p. Felicija Karosienė - Bostone, p. Jonas Pipiras - Worcesteryje, p. p. Česl. Bogusas - Waterbury.

"Tėvynės Sūnaus" ženklų - sklt. Kęst. Dirks, Chicagoje, ir vyr. sklt. Liūtas Gražulis, Bostone.

"Vėliavos" ženklų - sklt. Laimis Venckus, Bostone.

"Pažangumo" ženklų - sklt. Vikt. Adomavičius ir sklt. Gint. Karosas, abu Bostone, psklt. Pov. Nakrošius, skautai Aleks. Gedmintas ir Jonas Pipiras, jr., visi trys Worcesteryje.

Tautos Šventės proga "Už Nuopelnus" ženklų apdovanojami: jūrų sklt. Ig. Petniūnas, Atlanto rajone, ir psklt. Br. Zalyš, psklt. Alg. Plukas ir psklt. Aleks. Gabas, visi trys Australijos rajone. "Vėliavos" ženklų - vyr. sklt. K. Kuzmickas ir "Pažangumo" ženklų - sklt. Vkt. Adomavičius, abu Australijos rajone.

GRUODŽIO 12 D. ŠEŠTADIENĮ

Festival Salėje

40 EAST 26th STREET, NEW YORKE

(VYKYS SANTAROS - SVIESOS RENGIMAS)

60 METŲ LIETUVOS

DRAMOS TEATRO SUKAKTIES MINĖJIMAS

PROGRAMOJE: AKTORIUS JURGIS BLEKAITIS skaitys paskaitą, meninę programos dalį išpildys aktoriai: AUŠRA BENDORIŪTĖ-BLEKAITIENĖ, HENRIKAS KAČINSKAS ir ANTANAS ŠKĖMA.

PRADŽIA 6 V. V.

IŠLAIDOMS PADENGTI AUKOJAMA

Visa New Yorke lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti.

Norintieji įsigyti skanių lietuviškų produktų
LIETUVIŠKOS DUONOS,
LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ,
LIETUVIŠKŲ DEŠRŲ IR SKILANDŽIŲ -

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą:

PETRĄ LISAUSKĄ

64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y.

Tel. TW 4-8087

Cypress Bedding & Mattress Co.

3427 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Trys aukštai didžiausiam baldų ir lovų pasirinkimui.

Vertingos dovanos naujiems klientams.

Telefonas APPLGATE 7-8802

VIENYBĖ

J. Arbas iš Detroito, Alg. Zėmaitis ir K. Ječius iš Chicagos, laimėjo Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos konkursą architektūriniam projektui Lietuvos pasiuntinybės rūmams Brazilijoje pastatyti. Premijos: 650, 350 ir 250 dol.

Robertas Kaupelis, kuris dėsto meno teoriją New Yorko Universitete, turi savo darbų parodą James Gallery, 70 E. 12th St., New Yorke. Paroda tęsis iki gruodžio 10 d. Galerija atdara nuo antradienio iki šeštadienio, nuo 1 iki 6 v. v.

Inž. Br. Elsbergas su žmona, iš Trenton, N. J., pereitą šeštadienį dalyvavo Korp. Neo-Lithuania suvažiavimo bankete, Statler viešbutyje, New Yorke.

J. Andrius (Andriuškevičius), ilgametis Vienybės skaitytojas, po operacijos Linden General ligoninėje, baigia sveikti namie, dr. Tado Savicko priežiūroje.

P. Lelis, mūsų bendradarbis iš Toronto, Kanados, prašo atkreipti Vienybės skaitytojų dėmesį, kad dviejuose jo straipsniuose, "Kalbant apie visuomenės skaldymą" ir "Bendruomenės kenkėjai", turėjo būti V. Mariūno, o ne "V. Mačiūno" pavardė.

Aleksandra Merker, dailininkė, šiomis dienomis su vyru persikelia į Teaneck, N. J., į savo namus, kuriuos ji paveldėjo iš savo mokinės, neseniai mirusios Eleonoros Vitkauskienės. Dailininkės adresas bus: 542 Beverly Rd., Teaneck, N. J. Tel. Teaneck 6-5282.

Dr. I. Skeivys, dr. V. Tercijonas, dr. P. Legeckis, dr. E. Meškienė, dr. B. Jankauskas skaitys paskaitas ir pranešimus metiniame Lietuvių Gydytojų susirinkime, šį sekmadienį, 6 v. v. Apreiškimo parapijos mokyklos salėje, Brooklyne.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

KORP. NEO-LITHUANIA banketo metu korporacijos mecenatams, Juozui Ginkui (kairėje) ir Pranui Narvydui, korporacijos centro valdybos pirmininkas Pov. Ališauskas sega garbės ženklą. Viduryje: Ona Ginkuvienė. Stovi: banketo programos vedėjas Vyt. Abraitis.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

DR. HALINA MONTVILIENĖ, matematikė, savo namų bibliotekoje pasirošia paskaitai, kurią ji skaitė Women's Engineering Klubo susirinkime praeitą trečiadienį, New Yorko Plaza viešbutyje.

Lietuviškos operos Vienybės koncerte

Visuomenė žino, kad per paskutinius trisdešimt metų Vienybės koncertuose buvo duodamos pačios geriausios meninės programos, išpildomos pačių geriausių ir pajėgiausių muzikų, artistų bei dainininkų. Nenuostabu, kad ir publikos gausumo atžvilgiu Vienybės koncertai visada buvo pranašesni už kitus lietuviškoje New Yorko scenoje vykusius muzikos ir dainos spektaklius. Žodžiu, Vienybės koncertai, savo programų meniniu lygiu, savo repertuaro įvairumu, savo kūrybinėmis staigmenomis iki šiol neturėjo su kuo varžytis.

- O kokia bus ateinančio Vienybės koncerto programa? - gali paklausti skaitytojas.

Ateinančiame Vienybės koncerte, kuris įvyks 1960 m. va-

NAUJOSE PAREIGOSE. Buv. Lietuvos Operos solistė Vincė Jonuškaitė neseniai pradėjusi dėstyti dainavimą Stony Brook Konservatorijoje, kuri įsteigta Pr. Lapienės buv. vasarvietėje, Stony Brook Lodge. Konservatorijos direktorius, žinomas muzikas Walter E. Cochrane,

Paskaitininkai ir programų vedėjai

JONAS RŪTENIS

Baramas rašytojas už kūrinius apie gubas ir rūtas. Tokią jo kurybą "išminčiai" nuosmukiu vadina. Baramas laikraštlininkas, barami įvairiausi scenos menininkai, futbolistai, kurie nesitreneruodami nori laimėti, jaunimas, politikieriai, redaktoriai ir visi lietuviai...

Tik paskaitininkai ir programų vedėjai sudaro išimtį. Tie, lyg kokioms stebuklingom gyduolėm prieš barimo audras apsišarvavę, lieka nepajudinti. Nemanoma ir čia jų barti - tegul gi nors jie lieka nebarti, bet dera žodis, kuris ir bus nebarimas, anot patarlės, bet sviestu tepimas...

Programos vadovavimui, kaip ir kiekvienam dalykui, reikia pasiruošti ir išanksto pramatyti visus galimus netikėtumus.

Be to, ne kiekvienas tokiom pareigom ir tinka, todėl nedera pasikliauti padėtimi ar praeities titulais, kad būtų programos vedėju. Programos vedėjais gali būti asmenys, turį gerą balsą, gerai žiną kalbos lankstumus ir moką scenoje tinkamai reprezentuotis. Kitaip, programos vedėjas pasigailėjimo vertas. Pristatomojo pavardės "slebezavojimas" arba oracija apie save nėra būtini programos vedėjo požymiai...

Gerą programos vedėjas - taip pat didelis artistas ir net profesionalas.

Antras dar nesuteptas luomas - tai paskaitininkas. Paskaitininko pareigos ir privalumai aiškūs. Deja mūsųose dažnai paskaitas skaito tie, kurie iš viso jokiam viešam pasirodymui netinka, arba tokie, kurie ir taip įvairiausiais darbais perkrauti dar imasi ir "paskaitėlę" paskaityti. Tarytum tai toks lengvas ir įtempimo nereikalaujantis darbas, kad gali tai atlikti kada tik sveikas sugalvoji. Bet taip nėra. Todėl paskaitininkas, jei tokio prireikia, paskaitos neparuošia, kaip jam ji patikėta paruošti. Iš paskaitos lieka tik senos nuvalkiotos frazės, kurios net momento temai netinka, viskas be dvasios, be reikalingo išjieskojimo, be savito charakterio - tuščiaidurės, taip sau tik vandenėlio pilstymas...

Nepasiruošęs paskaitininkas - klausytojus erzina ir jeigu jam ploja, tai tik todėl, tai tik todėl, kad jis jau pabaigė, bet ne už tai, kad jis kalbėjo ir savo išradingumu ar paskaitininko talentu ką nors išaiškino arba aptariamąjį klausimą kiton švieson pastatė, minčių, kontrastų ir naujų idėjų davė. Kartojimas senų dalykų, kad jie tokiomis ir tokiomis datomis vyko ar atsitiko - nėra paskaita. Tokios paskaitos vargina ir klausytoją ir patį paskaitininką.

sario 7 (sekmadienį) Webster Hall New Yorke, bus tautinių, lietuviškų operų panorama. Bus Petrausko "Brutė", to paties Petrausko "Eglė žalčių karalienė", Šimkaus "Pagirėnai", Karnavičiaus "Radvila Perkūnas ir italų kompozitoriaus Ponchielli surkurta (pagal Adomo Mickevičiaus žodžius) opera "I Lituani". Savaiame suprantama, tai nebus ištisiniai operų pastatymai. Tai bus pačios būdingiausios jų dalys, su kostiumais ir dekoracijomis. Bet atsilankiusieji į šį koncertą, išklause jo programos, pamatę atskirus operų vaizdus jausis, lyg jie būtų buvę visų tų operų spektakliuose.

- O kas dainuos, kas išpildys tų lietuviškų operų arijas? Vėl gali paklausti skaitytojas

Dainuos profesionalai solistai, praityje ne kartą dainavę ir vaidinę tuos pačius dalykus scenoje. Bet apie solistus plačiau - kitame numeryje.

Tuo tarpu pranešame, kad viso šio grandiozinio pastatymo režisūra rūpinsis buv. Lie-

tuvos valstybinės operos primadona Vincė Jonuškaitė, kuri savo dideliu patyrimu ir melle lietuviškajai kūrybai, daugiau nei kas kitas, yra kvalifikuota pastatyti šias mūsų operų ištraukas, būsimajame Vienybės koncerte.

J. Gedmintas iš Lawrence, Mass. praneša, kad neseniai įvykusiame SLA antrojo apskrities tarybos suvažiavime nutarta nominuoti į SLA Pildomąją Tarybą šiuos veikėjus: V. Sildžikauską į vicepirmininkus, P. Dagį į sekretorius, o J. Arlauską ir J. Stundžą į išdo globėjus.

Antanas Vagelis ir **Jonas Vizbara**, iš Worcester, Mass., dalyvavo pereitą šeštadienį New Yorke įvykusiame Korp. Neo-Lithuania suvažiavimo bankete.

Petras Alionis, ilgametis Vienybės skaitytojas ir rėmėjas iš Floral Park, L. I., mirė nuo širdies smūgio. Velionis buvo 63 m. a. Liko žmona Elzbieta, sūnus Vincas, marti Agota ir du anūakai. Laidojo J. Garšva.